

VIEŅYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 3.

Plymouth, Pa., d. 16 Sausio (January) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiamame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY
„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & Co. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Jon PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Išveina kožną Sereďą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĘ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip nesislunčia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant szito antrazso:

J. J. Pauksztis & Co.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

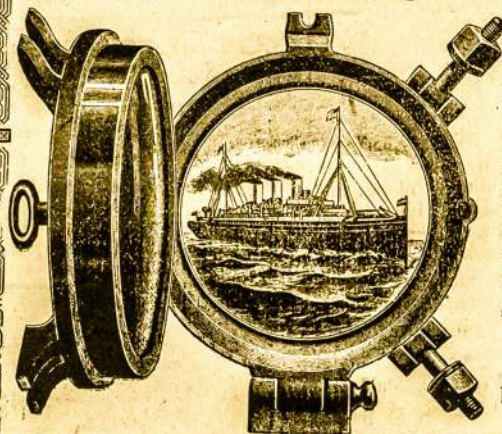
„Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių,
apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas
atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausiu laivu *

Siunčiam
pinigus į vi-
sas svieto dalis
greitai ir pigiai.
Norintis kad jo
pinigai siun-
čiamai į tėvy-
nę nepražutų ir
kuo greičiau-
siai nueitų te-
gul kreipiasi

Po TOKIU
ADRESU
pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigiai.

Susisznkam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

Daugiau kaip
30 metus iszmeģintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gydulo nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiū Rheumatizsku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Uzlaiko kasdien szviežią mėšą, kiur-
lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kain pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

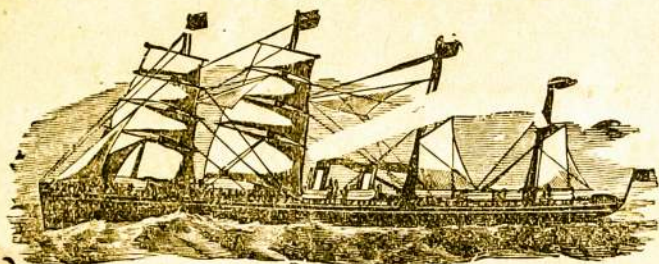
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintėle lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Frieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Izmaino visokius piningus, o ir nusiunozia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve
IR KARCZIAMA
 Kas nori gero tavro gauti ir skanaus gėrymo ragaut., tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TÉVYNĖS MYLÉTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 P. O. Box 48 Gilberton, Pa.
 Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prekės mus krautuvéje:
 Mes turime gana daug visokeriopų liampų visai izrodanczių, kurias norime izsparduoti už tą nedėlią už tokias žemas prekes: 25c 30c. ir 40c kožną. Mes taipgi turime da-kele a liampų i fruntruimius, kurios yra likę nuo szveurzių, o kurias turime izsparduoti, kad iratytame ant jų — po 75c ir anksz žiane.
THE FAIR STORE
 Pirmaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

ZINGEIDUS SVIETUI DALYKAS.

Tikrai vlenatinė gydyla antuzželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Branch Office: 266 Grand str. Brooklyn, N. Y.
 Geriansia dantų gyduole: musų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite:

The J. M. BRUNDZA & CO.
 Box 2361. New York. U. S. A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mēeos mus krautuvéje, negu kokioj nore kitoj mieste. Kodėl? Mēs perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, už tai niekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus bargoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE
 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

Griaicziausiai izszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
 Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame izsdirba geriausė ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų ne prozky.

Todėlgi perkantieji ir padavėjai (karcziamnįkai) visados reikalaukite Lietuviszko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspitate aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

A. L. GRAICZUNAS,
 (LIETUVISZKAS DAKTARAS.)
 772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

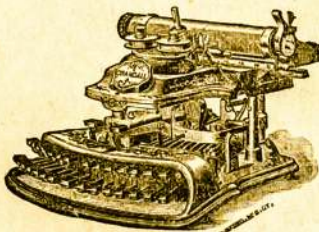
PRIIMA { nuo 8 iki 10 ryto
 LIGONIUS { nuo 12 iki 1 po piet
 { nuo 7 iki 9 vakare.

Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus Gydau pasekmingai ir didziausioje paslaptryje užlaikan užsikreczianczius limpanczias, gėdingas ir prastoto vyriszkuo ligas. Atsizankiantiems per laiszką su apraszynu savo ligos duodu rodą.

HOTELIS arba geriausia užėiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasizioti ir szalto aluczio Taurė izszsigerti vynu ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanu užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
 18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

AGENTAS
 assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ucnes
GEO. GWILLIAM, agentas.
 Main str. Plymouth, Pa.

Ant pardavimo
 dėl drukavimo laiszku, nauje maszinukė Munson No. 3, į rekė \$25,00
 Atsizsaukite ant szio adreso:
J. J. Pauksztis
 Bx 1018 Plymouth, Pa.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmonėms svarbiauses ir teisingiauses žines izz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose kasztuose svieto, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uzdarbius, naujiausius izszradimus (izzmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszyies ir izsmoks žmoniszka pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$1,00. Pinigai tur but užmokėti izz virszaus.

Uzsiraszydami ir pinigus siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

WM. N. REINOLDS, Jr.,
 ADVOKATAS.
 42 Welles Building,
 Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
 Skolina piningus.

CASH for acceptable ideas. State if patented. THE PATENT RECORD, Baltimore, Md.

PERŽVALGA.

— Szv. Onos bažnyčia Vilniuje pavirs į griuvėsius, dėlto kad nėra pinigų ant jos pataisymo — surėmimo skliauto ir sienų. Kaip dailios architektūros palikimas ir papuošimas Lietuvos sostapilė, ji turi būti branginama. Augšztaijai Vilniaus dvasiškijai priderėtų pasirupinti apie išlaikymą tos gražios šventinyčiųios.

— Ant dirvos augšto tarnavimo visuomenei, įgytu per mokslą patyrimu, pasirodė iš mūsų sątauczių tarpo dar vienas vyras, *A. L. Graicuznas*, kurs, įgijęs tautikrą moksliską daktaro laipsnį, apsigyveno Chicagoje, Ill., 772 Milwaukee Ave, ir ten žada pasisžvesiti gydymui ligonių.

— Iš tulų vietų mes gauname nuo skaitytojų laisžkus su pritarimu V. M. Sabonio užmanymui, idant tautieciai vardo arba gimimo dienoje aukautų kiek ištekdami ant karsztesnių tautisžkų reikalų; raszantiejie kelia klausymą, kur siųsti pinigus. Pagal mūsų numanymą, parankiausia būtų tuotartu siųsti pinigus į laikraszazių redakcijas, kurios garsis aukautojų vardus, o vėliaus bus visuomenės nutarta, kokio davado laikytis toliaus.

— Kokios nenormalisžkos sanlygos vieszpatauja Rusijoje visuomenės reikaluose, liudyjta buitis, jog Lietuvos sostapilė Vilniuj, kuri sziaudien gali skaityti ant 200 tukstanczių gyventojų, metiniam biudžetetik 7250 rub. paskirta ant szelpimo vardgiednių, ligonbuczių, prieglaudos namų ir kitokių tolygių reikalų; prietam, isz to elgėtos skatiko valdzia atskiria 3 tukst. rublių ant rusisžkų darbo namų.

— Seimas vokieciai — katalikų, neseniai atliktas Oklahama, City, savo rezoliucijose kelia tvirtą protestą priesz įvedimą bažnyciasna ir į moks-

lainės anglisžkos kalbos. Rezoliucijų kopijos tapo nusiųstos Oklahama's vyskupui, popieziaus delegatui Waszingtone ir kongregacijai de propaganda fide Ryme. Lenkai teipjau subrusdo isz tos dėsties ir abi partijos — lyberalisžka ir konservatyvisžka — triusias isz vieno. O mes?

— Mums pranesza, jog Elizabeth'e, N. J., lietuvisžkoje bažnycioje pamokslai pradėta sakyti lenkisžkai. Lietuviams svarbu žinoti, kokia tam priezastis.

— Isz „Gazeta Pittsburgska“ dasižinome, jog P. V. Rovnianek, įtekmingiausias slovakų vadovas, ketina dalyvauti susivaziavime delegatų Pittsburg'e 5 Vasario, bet jisai isz virszaus yra iszsiereisžkes, kad slovakai nepritarsę d-ro Szliup'o užmanymui, nes, girdi, slovakų politika esanti stacziai prieszinga lenkisžkai. Bet ne dr. S., ne nieks apie lenkisžką politiką ir abelnai apie politiką, ant kiek ji palyti savitarpinius mūsų tautų prietikius, tuotartu visai nekalba. Slovakai per p. Rovnianek'ą, vieszpataujantį jų seimuos ir jų spaudoje („Slovenske Noviny“), įgaus visai atbulą spratimą apie tą kiltą ir svarbią idėją.

— Lenkų laikraszaciai su pasigerėjimu minavoja savo skiltyse atverimą Seranton'e naujos lietuvisžkos bažnycios, kurią jie iszranda vienu isz gražiausių to miesto dievnamių. Lenkai iszgiria lietuvių vienybę, per kurią toks svarbus ir brangus daigtas tapo atliktas („Tėvynė“ paduoda kasztus pastatymo bažnycios ant 30 tukstanczių dol.), ir stato mus savo santauciais kaipo paveikslą sutikimo.... Dieve duok kad lenkai, ar kas kitas mums tą vienybę ir sutikimą iszpranaszautų.

— Pasinaudojame isz „Tėvynės“ sekanczią žinią: „ant lenkų..... kurie ant Pary-

žiaus parodos neturejo niekur savo skyriaus, mūsų paroda palociuje Trocadero padarė nemažą įspudį. „Kraj“ No. 48 paduoda fotografiją lietuvisžkos grinczios ir simpatisžką straipsnį p. Prost apie mūsų etnografisžką skyrių. Parygę karsztais žodžiais sutaisyumą eksponatų, p. Prost raszo: „Abelnas iszrodymas lietuvisžkos parodos, nors nesimeta į akis pavirszutiniu papuoszalu — sukelia gilią paguodonę jos organizatorių, kurie turėdami nedidelę sulygintinai sumą (12 tukst. frankų), pataikė juos sunaudot tokiu budu, priesz kurį negalima daryt jokių užmetinėjimų... Dekoratyvisžka pusė — užsiminėjo ja artistas p. Fr. Žitkeviczius — yra tobula (nie pozostawia nic do zyczenia). Etnografisžkoje — mokslisžkoje dalyje matyt patyrusią ranką kun. J. Žilinsko, vieno isz geriausių (jednego z najwybranniejszych) zinovų lietuvisžkos tautos. Nėra užtai ko stebėtis, kad lietuvisžkas skyrius tarpe mokyty etnografų sukėlė didelį žingeidumą”.

P. Prost, nežinia dėlko, ne žodžio nemini apie p. Daumantą, kurs jukgi daugiausiai darbavosi prie įrengimo parodos”.

— Newarke, N. J. 5 Sausio buvo metinių sukaktuvių koncertas ir balius Dainininkų Draugystės vardan Dr. V. Kudirkos. Moterių draugystė „Grażina“ paaukavo dainoriams puikų didelį paveikslą Dr. V. Kudirkos, už puikų ir teip prakilnų užsiėmimą, kokį atlieka dainininkų draugystė. Velytina, kad panaszios draugystės susitvertų ir kitose lietuvisžksse kolonijose.

— Brooklyne, N. Y. 6 Sausio buvo prakalbos. Klausytojų buvo susirinkę nemažai. Kalbėtojais buvo ex-kunigas Dembski, P. Mikolainis ir Dr. Szliupas. 7 Sausio vėl buvo prakalbos; kalbėjo kunigas Dembskis ir Dr. Szliupas; po

prakalbų buvo balius.

— Philadelphia, Pa. 7 Sausio buvo balius draugystės szv. Juozapo. Ant balius buvo užkviesti ir lietuvisžki dainininkai po vadovyste p. Diczkaucko, baigusio konservatoriją, kurie savo puikiais balsais ir dainomis gražiai palinksmino susirinkusius svečius.

Aukos kankintiniams

Worcester, Mass.	Kliubas
vardan D. K. Gedimino	\$2,45
J. Vieraitis	10
A. Graivis	50
M. Tropis	05
M. Vasiliauckas	10
A. Snarskis	30
J. Szliszavicia	05
M. Levanavicia	10
J. Staniulis	10
K. Deltuva	10
P. Samuolis	10
T. Daminaitis	10
A. Abraczinskas	25
A. Zaleckas	25
K. Mickas	50
Rozalija Matulevicziene	10
Anastazija Matulevicziute	10
A. Milinavicia	10
M. Matusza	50
J. A. Norkus	25
A. Zakarevicia	10
A. Tuss	05
P. Degutis	10
V. Loda	20
J. Szlenis	10
A. Buliavicia	10
M. Zaručkas	25
J. Aliszauckas	10
J. Miczaitis	10
Br. Brooklyn, N. Y.	50 ct.
Murphysboro, Ill.	
G. V. Pasalauckas	50 ct.
	Būvo \$32.09
	Labu \$40.94

Aukos paminklui Dr. V. Kudirkos.

Br. Brooklyn, N. Y.	-50
	Buvo \$29.18
	Labu \$29.03

Aukos A. Viztaliui.

Isz Nashua, N. H.	
J. Baleviczia	-25
L. Treinaviczia	-25
A. Ramanauckas	-25
D. Dvareckas	-10
Z. Gudaitis	-10
Isz Brockton, Mass.	
Z. Treinaviczia	-10
J. Gulgis	-10
J. Kailius, Baltimore, Md.	-50
Buvo	\$7,80
Labu	\$9,45
Redakcija.	

Isz Lietuvos.

Isz Darbėnu. Darbėnuose atsirado žandaras moteriškė, moteris ano garsingo Rymos, kurs kitą syk tiek liarmų darė ir pats ant galų galo į Liepojų išspruko. Kaip isztikimā, tarpininkas paskyrė ją į arbatnamį už gospadinę – uktvėrę. Visur arbatnamiuos yra sueigos visokių pasziemėkų ir sziņpukų. Darbėnuose gi – ypatingai, nes gospadinė. Rymienė, susikumavo su žandarų Kapustiu, su juo per kiauras naktis girtuokliauja ir... turi tada laiko apie visakā iszmeluoti, kā tik gauna per dieną iszgirsti; kartais visai neteisingai įduoda, kaip tai buvo su p. Prekeriu. Bukite atsargus arbatnamiuose, o į tokius, kur žandarai sėdį, visiskai neikite.

Isz Vėviržėnu. (Ras. pav.) Tamsuņų, pavydžių kersztininkų, skundikų yra czia, kaip spigų, koszeje. Kada mes patys kits-kitā graužiame, miestelio zydpalaikiai paskutinį syvą isz musų traukia, užlaikydami krautuves, paslaptines karcziamas, arbatnamius su degtine, supirkdami isz pirmų rankų grudus, sėmenis, linus, kuriuos trejetā mylelių pavėzėje į Klaipėdā, paima gerā pelnā už menkā tarpininkystę. Mes visā tą perregime ir pypkiudami perszuekame,

bet vis gi nė jokių pragumų nusikratymui zyda is negriebiame; o kad kursai ir užsimaņytų griebtis, tai kitas jam koją pakisza, valseciaus vyriausybę papirkdamas. Truks tant vienybės, nekā padarysi zydam, už kuriuos vyresnie jie, sznapszės prisiszrėbę, galvas gulto.

Valseciaus pacztā, duokime, jau keiolika metų valdo zydas Leiba ir nė kaip juo, it niezais, nenusikratome: kaip tiktai vienas kontraktas baigias, tuoj Leiba rasztininkui, starszinai ir kitiems „gerkliniams“ magarycių pastato ir katalikas nuo katalikų negauna uzdirbti. Leiba moka ir kiteip praszalinti pavojingus jam konkurentus. Sztai paejo paskala, miestelio ukininkā Klipsztā mislijant nuo Naujų Metų pacztā nuo Leibos paverzti. Neilgai trukus, liubrikai at brazdėjo prusinės jieszkotų; nerado, nes Klipsztas nėkuo met jos nelaiko. Į treczią dieną atsibeldė patsai Raseinių Isprauninkas su savo ruja lietuviszkų knygu jieszkoti. Buvo nedėlia, 8 d. Spalio 1900 m., Klipsztas su paczia buvo bažnycioje; policijantai, neduodami nė sumos iszklausyti, parsivarė juos, visus paszalius iszlandė, bet, nieko lietuviszko neradę, pagrobę vienā tomā Kraszauskiō rasztų (antrā palikę) ir su tais liaurais iszsineszino. Prieszininke gyvenō Klipszto motina; jos nesirupindami isz bažnycios kviesti, iszlauzė duris, atplėszė uzrakintā skrynę ir rado tris nekaltō turinio knygeles, kurias ir pasiėmė. Kas Klipsztā skunde, nėr žinios; bet visgi kriausiai tai padarė Leiba, kurs ne kartā savo „prieteliams“ sakydavo: „Pirma, negu Klipsztas nuo manęs paczte atims, asz jam, bei Gott, padarysi, kad jis bus Tobolskē“. Nors Klipsztā į Tobolskā nugrusti Leibai nepavyks, ta-cziaus paczto Klipsztas nere-

gės, nes rasztininkas jau vyrus prikalbinėja Leibā pacztoriūmi palikti, o musų „gerkliai“ sako tokio pacztoriaus, kaip Leiba, niekur nerasę, nes ir algā nedidelę (1400 r.) teimās, ir geras magarycias statās.

Tuopacziū atvėju Isprauninkas Monževskis jieszkojo lietuviszkų knygu pas ukininkā Pocių Ledėnų sodziuje, bet pas jį visai nieko neradę, isz brazdėjo kitur medzioti. Pocių apskundė Petroszius isz kerszto, kam jį Pocius laszinius bevagian nutvėrė, o desztimtininku budamas, į kalinį įkiszo už suktybes. Ir tai judoszius.

Neseniai Vėviržėnuose uždėjo krautuvę ir keleiviams vieszbutį (gaspadā) katalikas Jurjonas, labai padorus ir tikras žemaitis. Jis gerai varos ir veikiai pralobtu, kad musiszkiā ne nuo zydpalaikių, bet nuo jo pirktų. Isz pavydo zyda kerszyja jį uždegti, bet rasit, s. Florijonas jį apsaugos. Norėjo dar du katalikai: Talmontas ir Radiszauskis, krautuves įtaisyti, bet iki sziol nuo kunigaikszcio Bagdono Ūginskio žemės namams pastatyti vis negauna. Gal kuomet kunigaiksztis supras dalyko svarbumā ir aniem neatsakys žemės ploto.

Zydam betarnaudami, tarp savęs besiėsdami, mes neįstengiamė nė kapų padoriai apszverti, kad gyvuliai netryptų mirusių musų tėvų gyvenimū. Kiek jau metų, kaip susivežėme akmenis; rodos, bereiktų pasisamdyti, bet tą padaryti jau nebeįstengiamė. Kas zin, kas czia kaltas? Bepigu veizdėti į szvekszniszkius! Negali nė atsidziaugti, kokia tarp jų vienybė ir meilė; bažnyciā statyti už kits kito isz kailio nerias. Na, ir turės neužilgto tokia, kad ir rietaviszkiā galės užvydėti. *Pastumdėlis.*

Nuo Ukmergės. 18 d. Rugšėjo 1900 m. Ukmergės polici-

ja vėl aplankė Bimunu Vėreikį, kuris yra spejamas, kaip platintojas lietuviszkų knygelii. Per ilgā kratymā jiems pavyko klojimo (rejos) paszalyje rasti keletā knygelii: už tai du jo sunu keletā dienų palaikė prie policijos, o paskui visā szeimynā paliko po savo prieziura. Liudna, kad musiszkiā dar nemoka branginti savo geradėju – aprupintojų szviesos dalykais; nemočka liezuvio už dantų turėti. Sekime zydas, kurie nuolat gargaluoja, rodovojas, o kā praszalacziai zino? Nieko! Ir gerai: jų rupestis – jie ir tesizino; kam gi lietuvis turi pliauskzti apie savo rupestzius zydam ir maskoliams, jei tie ne nori, ne gali jam padėti ir tyko tik skriaudā padaryt?

Isz Salų. (Zar. pav.) Nu, duokime, koks buvo reikalas Salų perkmainiui Klebonui (tokia jo pavardė), bėgti pas urėdninkā ir pranesztį, kad matė Galsiszkių Szlapelį, paleistā kareivį, skaitant „Atsiszaukimā“, kurie neseniai buvo ant stulpų iszklijuoti? Klebonas turi kromā. Prekėjas praleidzia per metus tukstan-czius žmonių, kurie, jam įtikėdami, drāšiai szneka ir daro; jei jis yra iszmiutingas vėrelga, tai nieko nemato ir negirdi: tam yra pasamdyta policija, ana tegu sziņpinėja, uodzia, isz už kercziō klauso ir dairo. Tikime klebonā susisprasiant ir pasitaisysiant, nes jei žmonės dar kartā pritirs jį esant didesniu prieteliu urėdninko, negu savo pirkeju, tai pradės nebelankyti į kromā. Bus tai jam teisinga bausmė! – Szlapeliui nieko nebus, nes pasisakė skaitęs nuplėsztā nuo stulpo.

Isz Liaudiszkių, sodziaus, Radviliszkiō par. Gal ir radviliszkiecziai nebesilankys pas tuos, kurie moka žmogų įvelti. Sztai kas atsitiko. Liaudisz-

kiu
Mi
ter
dēt
szii
Įk
mu
sva
liz
pas
nes
rad
tvo
nė
kro
api
niel
dau
sint
da
seso
neg
apie
tė is
jien
nebi
tieji
nas
gias
gerų
prist
kny
rima
blog
kion
toria
mės
baga
Kitu
kur
lietu
netik
apie

N
urėd
kruo
prikl
szauk
nepas
Persi
szimt
leidzi
se"!
malsz
kelio
me, n

kių sodžiaus szimtininkas, K. Mikalauskis, laidojo savo dukterį. Palaidojus susivėdė ly dėtojus pas žydą ir ėmė vaišintatė monopoline ir alumi. Įkauszę, ėmė sznekėti apie muszimą žydų Vaszkuose, Pasvalyje, Linkavoje. Radviliszkiio Mausziukas, isz szalies pasiklausęs, praneszė asesorui, nes žydai labai bijojo, kad ir radviliszkiečiai nepradėtų jų tvoti. Dėl to paties ir Orkienė praneszė girdėjusi savo krome Vl. Sakalauskį kalbant apie muszimą. Dėlto szitie nieko nekalti žmonės datyrė daug nemalonumo: gavo teisintis, prie policijos pabuti ir da-gi susilaukė kratymo. A. asorius iszgalvojo: „Gal jie negeras knygas skaito, kad apie žydus szneka“, ir pasiuntė iszkrestti juos. Geri žmonės jiems davė apie tai žinią, bet nebuvo reikalo: visi apskųstieji teturėjo „geras“ t. y. senas maldaknyges ir joms lygias. Kratytojai, neradę „negerų“, surinko „gerasias“ ir pristatė policijai. Nors nė tos knygos nebuvo blogos, nė tyrimas neatrado apskųstuos blogų ketinimų, vienok penkioms asaboms nuo gubernatoriaus atėjo užmokėti bausmės po 15 rub. 22 kap. Na-bagai nė žinote-nežino, už ką. Kitur žydai į kailį gauna, o kur bausmę uždeda! Mat, lietuviai turi į žuvį pavirsti: netik apie maskolius, bet ir apie žydus nebegali kalbėti.

Laukinis Lietuvis.

Nuo Sziauliu. Sziauliu urėdninkas, važiuodamas į Pakruojį, iszvydo ant stulpų priklijuotą lietuviszką atiszaukimą. „Broliai ir Sereserj, nepasiduokite maskoliams!“ Persigandęs, nulėkė pas deszimtininką ir suszuko: „Kam leidziatė klijuoti savo laukuose!“ Bet czia jį truputį apmalszino, atrėzė: „Ar mes kelio sargai esame? Nė eisi-me, nė saugosime!“ Bet kitus

teip įbaugino, jog kitų sodzių deszimtininkai kas nakt lakioja keliais veizdėtų, bene prikljuota dar kas nors. Teip daro Sziaubaiczių deszimtininkas. O jau urėdninkas ko nepasiuto bemaklinėdamas ir lietuviszkas rasztus bekeikdamas. (Isz „Tėvynės Sargo“).

Politiszkos ziniuos.

Amerika. Nelengva tikrai ir aiszkiai suprasti, kas dedasi dabar ant Pilipinų salyno. Isz vienos pusės valdzia jau žada įvesti civiliszką valdymo būdą vietoj dabarnykszcziio labai sunkaus gyventojams kariszko; vyriausias gen. McArthur iszleido teip-gi į žmones paszaukimus, kalbindams juos sudėti ginklus ir žadedams visiems pasidavusiems atleidimą kalczzių ir po 15 dolerių dovanų; paskutinį padavadyjimą mes butinai pagiriame vienatiniu iszmintingu žingsniu amerikiecių pasielgime, nes geriausiu siulyti žmonėms, kad ir „maisztininkams“, dolerius, ne-gu szuvį arba kartuves. Bet isz kitos pusės valdzia pasirodo visai atžagariai. Sztai, daugelį sugautų tautvedzių ir szeip insurgentų (pasikelėlių) gen. McArthur liepia iszgabent ant Marijos arba Ladroneš salų, toli nuo Pilipinų; ant paczios Manilos kalėjimai pilni suimtinių, o kad vietos visiems ne-užtenka, tai valdzia stato naują didelę tamsinyczią mieste Olomgapo, kurią szacziai pasiskiria laikymui sugautų pilipiniecių. Daugybė vietinių gyventojų už žudymą amerikiecių pasmerkta myriop ant kartuvių. Gen. Grant's, besmarkaudams pietinėje Manilos dalyje, vaikošius insurgentus po kalnus ir užtikęs vienoj vietoj 100 prieszininkų, stengėsi juos sugauti, bet anie prasztraukė, palikdami 4 negyvelius. Daugiaus, apart szito, susirėmimų paskutinį laiką nebuvo. Už tai ir nepaprastas

klimatas skaudžiai pliekia Amerikos kareivius. Nekalbant apie vargstanczius Pilipinų ligonbucziuose, sztai kokią daugybę ligonių parveža namon: 31 Gruodzio garlaivis „Sheridan“ iszplaukė nuo Manilos su keliais szimtais serganczių kareivių, o 11 Sausio garl. „Indiana“ iszveža 500 ligonių; 8 Sausio į San Francisco parvežė garl. „Sherman“ 431 ligonį, 6 iszėjusius isz proto ir 12 lavonų, o sziose dienose nuo Manilos dar vieną laiką su 402 ligoniais.

Rytinė Azija. Kinų žemėje, neziurint ant susitaikymo svetimų valdzių su kinų valdzia, nesiliauja praliejimas kraujo. Pacina tai isz to, kad vyriausias vadarsen Valdersee nuolat siuntinėja isz Pekino koravonėsekspedicijas, kurioms benaikinant szalį, pasitaiko tankiai susikirsti su bokserių pulkais. Sztai pradžioje Sausio, viena tokia ekspedicija, traukdama sziaurės linkon, užklupo ant kiniecių burio isz 3000 žmonių; užpuolę ant jų ties miestu Sze-Hai-Kong, vokiečiai nužudė apie 300 kiniecių, o kiti isztruko; jog tai buvo tik skerdynė, o ne kova — parodo tai, kad isz vokiecių pusės zuvo tik keturi vyrai. Tokioms lengvoms „pergalėms“ Europos kariumenė tankiai pasidziaugia. Kas link susitaikymo raszttų, tai Kinų valdzia turėjo per nevalę priminti vieszpatsyczių reikalavimus. Kada vieszpatsyczių pasiuntiniams reikėjo tik surasztyti susitaikymo iszlygas, tai jie tasėsi ir kivircizijosi pusę metų, tartum tyczia tęsdami gozimą kraujo; o dabar jie nedavė Kinų valdziai nė kelių dienų, idant apszvarstyti tokį svarbų reikalą, bet prisiszpyrę iszgavo nuo Kinų valdzios reikaligus paraszus. Vienok kad reikia dabar įkunyti iszderėtas iszlygas, tai valdzių pasiuntiniai isz naujo ėmė tarp savęs

varžytis. Ypatingai keistai elgiasi Rusija su apėmimu Mandziurijos ir reikalavimu dėl savęs platesnių koncesijų. Nelaimingi tie Kinai, kur be drausmės siunczia plėszikų rujos!

Pietinė Afrika. Anglų padėjimas karėje su burais dabar suvis neuzyvdytinas. Jie jau nesumano nė kur kreiptis, nė ką daryti, teip jog jie ir gyreš paliovė, o tankiaus skundžiasi. Burai, kurių yra dabar prie ginklo 16,000, ne vienoj vietoj stengiasi priesz savo nevidonus, bet keliose, pasidalinę į pulkus. Atsitiko tarp kovojanczių keletas susirėmimų bė žymesnių pasekmių. Daugiausiai baimės įvarė anglams isivėzimas burų į Kapkolonijas, kur jie dabar gali gapadoriauti kaip namiej. Gen. Kitchener szaukiaš pingelbos, o iki toji ateis, jis tik ginsis nuo burų, o apie užpuolimą ant jų — nėra kalbos.

Dalis darbu.

— Užmanta pratiesti nuo Youngstown, Ohio, iki Cleveland naują gelezinkelio liniją. 80 mylių ilgio. Darbai turi greit prasidėti.

— Litografai, prigulintieji prie „Lithographers Protective & Benevolent Association“, nutarė pareikalauti 8 valandų diendarbio vietoje dabarnykszczių 9. Asocijacija, prie kurios priguli 4600 litografų, apima 21 miestą, tarp tų ir New York'ą.

Reading, Pa. 8 Sausio sustraikavo 200 motormenų ir konduktorių ant visų linijų „United Traction Company“, turinczių 50 mylių ilgio; jie reikalauja sugrąžinimo visų, pirmiaus pavarytų nuo darbo. Ant paminėtų linijų nevaikszcziuoja dabar nė vienas strytkaris.

Indianapolis, Ind. Aplinkiniai angleksiai, kaip

Ilgiai ir vakarinės Pennsylvanijos distrikte, reikalauja padidinio mokesčio. Kasyklų savininkai neapsiima pakelti mokesčiai bėgyje šių metų. Rengia susivažiavimą kasyklų savininkų ir darbininkų pasiuntinių į Columbus, O., bet tas palyti tik minksztasias anglis.

Ellsworth, Me. Apie linkėse, kaip ir visoj rytinėj dalyje valstijos Maine, ketina atverti daugelyje vietų kasykles. Su pavasariu daug darbų prasidėję.

Pittsburg, Pa. Allegheny paviete ir kituose greta, kapitalistai yra apipirkę žemės plotus su anglių guoliais apie už \$1,000,000. Dera ir kitus dar neapipirktus.

Georgetown, Pa. Beaver Coal Co. yra paskyrusi \$100,000 ant atidarėjimo naujų kasyklų ir statymo reikalingų trobėsių ant jos apipirkto žemės plotų, su anglių gyslomis.

Pittsburg, Pa. The National Tube Works Co. yra nupirkusi dirbtuves Standard Seamless Tube Co. iš Ellwood, Pa. ir suliejusi į kruvą, pasitiki lengviaus savo reikalus atlikti ir aprupinti.

Susquehanna, Pa. Apie 150 darbininkų dirbtuvėse geležinkelio Erie sustraiškavo, kadangi tapo įvesta darbas nuo stukių, kuris darbininkams labai nepatiko.

Elmira, N. Y. Didesnė dalis mechanikų dirbtuvėje Erie geležinkelio sustraiškavo, negalėdami susitaikinti su kompanija už nekuriuos dalykus.

— Rengia statyti naują geležinkelį The Wampum & Ellwood R. R. Co., nuo miesto Wampum iki Ellwood, Elk paviete Pa.

New Castle, Pa. Veda naują strytkarių kelią nuo New Castle, Lawrence paviete, iki „Ohio State“ geležinkelio, mieste Robinson; ilgio 8 my-

lios.

New Castle, Pa. Veda kelią The New Castle & New Brighton strytkarių kompanijos nuo New Castle iki Wampum.

New Kensington, nuo 14 Sausio pradėjo darbą firmos American Plate Co. fabrika.

Sharon, Pa. Po dviejų trijų mėnesių, firma Sharon Steel Co., užbaigs statyti didelę fabriką plieno, kur turės darbą 2400 darbininkų. Arti fabrikos pastatys teipgi 1500 namų dėl darbininkų, kelis vieszbuczius ir szejp reikalingas triobas.

Administracija geležinkelio Baltimore & Ohio numazino savo tarnams diendarbį nuo 12 iki 10 valandų.

Ties Volent, Pa. firma Sharon Coal & Limestone Co. atveria naują angliakasyklę, kurioje ras darbą apie 300 darbininkų.

Adamsburg, Pa. bus atverta nuo i Balandžio šių metų nauja angliakasyklė firmos Pittsburg & Baltimore Coal Co.

Tarnaujantieji prie Scranton, Pa. strytkarių užbaigė straišką, kurs tęsiasi vieną savaitę (septindienį) ir kuriame dalyvavo 320 vyrų. Straiškieriai reikalavo paaugztiuimo užmokesčio ant 3 ct. už valandą, o dabar tiko ant 2 ct.

Administracija 29 liejinyčių Shenango ir Mahoning (Youngstown) pakalnėse ketina nuo 1 Vasario numušti užmokesčių darbininkams ant 15 ct. Darbininkai, kurių yra į 4000, dar nesutarė, kaip pasielgti šiame dalyke.

Viena fabrika maszinų Chicagoje iš geros valios paskyrė savo darbininkams po 5% nuo tos sumos, kokią kiekvienas uždirbo per 1900 metus. Išpuola kiekvienam darbininkui vidutiniai po 33 dol., o kad jų yra 3000, tai reikės išmokėti tokiu būdu 100,000 dol.

Pati fabrika apreiszkia, kad ji gerai pelnė pereituos metuos ir dėlto stato sav už pareigą paskirti pelno dalį ir dirbėjams, kaip ji paskiriama patiems savininkams. Retas, o rasi negirdėtas atsitikimas, kuris liudyja, kad ir kitos dirbtuvės galėtų dalytis savo pelnu su darbininkais.

Isz Amerikos.

Monija vyrus.

Little Falls, N. Y., moterys atrado sav vyrų lengvatikystėje ir pasilinksminimą ir pelną. Jos apsigarsina laikraszcziuose kad nori isztekėti, gauna nuo tųjų vyrų isz kitur užklaismus, raszo meilingus atsakymus ir suvilioję praszto atsiųsti pinigų ant kelionės; gavusios pinigų, moteraitės gardžiai pasijuokia, meilincziaus fotografiją meta szalin ir pradeda naują medžioklę. Policija susėkė tuos praszmatas, bet neskundziant patiems apgautiemsiems, negali persekioti prigavikių.

Chicagos kuopa „Womens Christian Temperance Union“ (krikszczioniszkos moterių sušivaldymo bendrijos) nutarė, kad moters tur atmesti bucziavimą. Vargu jos tiks ant to su mielu noru.

Lynch'o sudas.

Tulas statistikas suskaitė, kad per 16 pastarųjų metų Suv. Valstijose per teip vadinamą Lyncho sudą tapo nugalabinta 2583 žmonės.

Rumas szunims.

Rusų priezodis sako: siunta isz nutukimo. Teip eiti isz galvos pradėjo sunus mirusio milijarderio Hunt'o: jis stato dėl savo szunų puikų rumą isz akmens ir geležies; virszuj kiekvienų durų bus ant sidabrinės lentutės užraszas su szunies vardu. Kas du szoniū turės po galiunotą pakaliką dėl patastavimo, o teip-gi „mistrą“, kur juos mokys to prie ko ku-

ris linkės. Vienoje salej įtaisyta szunims ligonbutis. Prižiūrės tą szunų karalystę tamtyczia parkviestas isz Europos veterinaras (gyvulių gydytojas).

Ne laiku pasigyre.

Visiems zinomas Kinų galiunas Li-Hung-Chang, savo laiszkuose į kapitoną 19 pėstininkų pulko Tillson'ą, iszgeria amerikiečių valdymą ir gerą pasielgimą jų kariumenės. Savo atsiliepime kap. Tillson'is iszreiszkia, jog Amerikos kariumenė yra vienatinė ant svieto, kuri gali didzinotis tuo, jog nebyra terionijos įrankiu. O mes nuo savęs pasakysim, kad užduotės amerikiečių kariumenės vis-gi tos pat, ką ir kitų „terioniszų“ vieszpatyszčių. Kuo geresni amerikiečiai Pilipinuose už anglėnus Transvaalyje?

Giliausia

angliakasyklė.

Giliausia visam sviete kasyklė anglių — tai yra kasyklė Tomarock No.5 ties Houghton, Mich., kuri giliausioj vietoj leidziasi ant 4760 pėdų. Ta kasyklė prasidėjo 1895 m.; daug darbo ir nevieną milijoną reikėjo padėti ant įtaisymo jos, bet už tai ji žada pelno ant szimto milijonų ir galės buti naudojama nemažiaus per 50 metų.

Pesztynės su murinais.

Newburg'e, Warwick County, Indianoje, negrai susikirto su baltveidziais ir isz to tuli laikraszcziai nori matyt ateitėje rasų kovą. Teip bloga, rasi, nebus, o tuotarpu dalykas yra toks. Neseniai atklydo į Newburg'ą vienas negras, kurs ir apsigyveno czia drauge su viena baltaja; iszblyszkeliams tai nepatiko ir jie nusiuntė nuo savęs komitetą su reikalavimu, idant negras isziskraustytų isz miesto. Negrui nepataklusius, susirinko į 40 baltųjų ir apstojogrumodami, negro

namą. Szisai pradėjo tada szaudyt, baltieji teipgi atsakė szuviais ir prasidėjo tikra batalija, kurioje, vienok, nieks nenukentėjo. Warwick'o szerifas bandė numalszyti tas musztynes, bet jam nepasisekė. Tuotarpu kiti negrai isz miesto susirinko pirmojo namuose ir apsiginklavę laukia baltveidžių uzpuolimo.

N e l a i m e s .

Gibbstown, N. Y., namuose „Rapauno Chemical Co.“ atsitiko parako eksplozija; tris ten buvusius darbininkus sudraskė isz smotelius.

4 Sausio, ant vidurio marių, audrai siaucziant, buorlaivis „Pavia“ isz Lunenburg, N. S. kurs plaukė su uzszaldytoms silkėms į Bostoną, uzbėgo ant plaukusio isz Bremeno į New Yorką didelio garlaivio „Kaizerienė Marija Terezija“ ir susikulė. To buorlaivio igulą, susidedanciją isz kapitono ir 5 vyrų, pasisekė uzkelti ant „Kaizerienės“, kuri ir atvezė juos 6 Sausio į New Yorką.

Anderson, W. Va. 8 Sausio per blogą sudavadjimą trukių, susikulė viens trukis su liuosaiėjusiu lokomotyvu. 6 ar 7 žmonės, isz gelezinkelio tarnų, tapo užmuszti, o du sunkiai suzeisti.

U g n y s .

Minneapolis, Minn. 6 Sausio naktyj apie 3 val. užsidegė namai, kuriuose tarp kito ko tilpo vieszbutis Havard'o; nakvojanczių jame buvo 27, isz kurių 19 laimingai iszsisuko nuo pavojaus; o 8 zuvo liepsnose; jų apdege kunai atrasti veliaus priemenėse ir ant trepų. Blėdies gaisras isztaisė ant 3000 dolerių.

Rochester, N. Y., isztikus 8 Sausio gaisrui naszlaiczių prieglaudos namuose, 28 žmonės, per vis vaikai, nuzuvo; be to dar daug sunkiai suzeistų. Blėdies turte ugnis padarė ant \$10,000.

Ką dave XIX amžis.

Visaip vadindavo praslinkusį szimtmetį: amžiu garo, elektrikos, amžiu iszradimų, apszvietos, progreso ir tolygiais vardais, kurie pritinka jam ne menkiaus, kaip ir ne suvis mandagus pavadinimai amžiu materijalizmo, reklamos ir szantazo arba, sakysim savaip, monijimo akių.

Vienok kaip nebuk, žmogaus omenis negali kupinai apimti visų tų iszradimų ir pramonių, koki įvyko devynioliktam szimtmetryje, o protas tik stebisi tam perversmui, kuris per tai isztiko.

Moksliszka chemija ir praktiszkas jos pritaikynimas ima pradžių drauge su perėjusiu szimtmečiu. Teisybė, jau pirmiaus buvo atsiradus pažintis svarbiausių elementų, buvo iszrodyta pamatinė tiesa amzinumo medegos (Lavoisier) ir prietikių pastovumo jos atmainose (Richter), bet tikri pažvilgiai ant apszreiszkimų esybės, medegos sukrovimo (Dalton, Avogardo, Dulong, Thomsen) sustembsta tik po 1800 metų.

Teoriją lydėjo pažingsniui ir praktika. Gausia vilnim pramonė užplukdė isztisą Europą ir Ameriką. Pirmą cukraus dirbtuvę uzdėta 1801 m. (Kunern'e Silezijoje); szviesgazis pradėjo spindėti sostapylose pradzioje szio szimtmečio (pirmiausias gazo įtaisymas atsirado fabrikoj Boulton'o ir Watt'o 1798 m.); isz jo palaičių, anglinės dervės, iszgausta daugybę substancijų, kaip tai visokios varsos dažus: (aniliną ir jos permainas nuo 1834 m.), asfaltą, beuziną, kreozotą, karbolių, parafiną ir tt., teip jóg užgimė nauja chemijos atzela (chemija anglinės dervės); pradėta gaminti pramanytą ultramariną (Gmelin 1828 m.), susėkta persimainymą miltelių į cukrų (Kirchhoff 1811 m.), atidengta alkaloidus (morfina

1805, chininą 1820 m.); patobulinta gaminimą acto, palengvinta iszdirbimą plieno (Bessemer 1856 m.), pradėta daryti pramanytą cementą (1818 m.). Yvairiuos metuos, iki pat paskutinių dienų, susėkta visa eilė chemiszkių pirmonių (elementų), kurie viens po kito uztvėrė spragas gilioje teorijoje perijodiszskumo elementų (Lothar, Meyer, Mendeliejev), apszviesdami paciją jų esybę; ne viens isz tų pirmonių susilaukė praktiszko sunaudojimo (magnes).

Petrolejus (mafta), tas teip paprastas dabar daiktas, isz viso tik 40 metų teyra zinomas; 1859 m. Pennsilvanijoje isztriszko petrolejaus szaltiniai ir nuo tų metų jis pripildo visą pasaulę szviesa, o kompanijų skrynia — auksu.

Auksas prigimtam pavidale pasirodė nepaprastoj gausybėj, nuo kada Sutter'is atitiko Kalifornijoje, 1848 m., tos niaugės sluogsnius.

Mielesni, vienok, už atrastą auksą buvo žmonijai chemiszki sandėliai, su kurių pagelba medicina nutildo asztrius sopolius. Baimė operacijų ir niszvengtini prie jų skausmai atgrasindavo ir sunkiausiai serganczius; sziaudien ji tukstancziams gražina sveikatą, pasidėkavojant eterui, chloroformui, kokainai; taigi žmonija minės Simpsono, sutvertojo chloroformavimo metodos (1848 m.), vardą su amžina padėka.

Kitokia akim vėl turime žiūrėti į atradimą visokių naikynimo dalykų, kaip tai dinamito (Nobel), yvairaus bedumio parako, roburito, liddito ir tt., drauge su kuriais zengia pirmyn ir tubulėjimas zudymo pabuklių. Berods, tie „geradėjai“, kaip Krupp, Maxim, Nobel, giriasi, jog tuo budu sumaziję karių baisybes, bet ar tai teisybė, gana dirstelti į kovą anglėnų su burais Pietinėje Aprikoje.

Pažvelgkime isz eilės į fizikos apszreiszkimus, o ir ezia iszsvysim progresą gausiam spindėjime.

Pamatas szių dienų fizikos, — teorija liuliuojanczių judėjimo, dar seniaus paduotas Huyghens'o, tapo sutvirtintas pirmuos deszimtmečiuos szio amžio mokslinczių Young'o, Fresnel'o, Cauchy'o; nuo tada pranyko teorija fluidų, besvambių esybų. Teorija izlaikymo pajiegy — ta pirmutinė ir visuotina gamtos tiesa, — rasdama patvirtinimą prityrime, juo labjaus sustiprino aną nuodugnį pažvilgį apie judėjimą.

Czia priklauso ir mechaniszkoji teorija szilumos, vaisius Mayero ir Joule'o (1843-50) darbų, kuri dar aizszkiaus iszrodė fiziszkių spēkų vienybę. Poliarizacija szviesos, supratimas apie sandėlį dujų (grzų), teip vadinta kinetiszkoji teorija gazų galutinis permaymas elektros esybės (Herz 1889) — sztai ką atsiekė mokslas teorijoje.

Isz tarpo daugelio uzvadinių mūsų amžiui labjžiausiai pritikty vardas elektros amžio. Vos brėksztant naujam szimtmečiui (1800), Wolta sutaisė savo amžinai minėtiną bateriją, szaltinį elektriszkos srovės, isz kur apszreiszkė tiek stebėtinų dalykų; tai perluzis iszradimų istorijoje. Netrukus užzibo pirmi elektriszki žiburiai (Londonė, Davy-1801).

Žiurint menką, bet pasekmėse niszpasakytą svarbą turėjo patėmyjimas linkezciojimų magnesinės adatos po sraujos įtekme. Užtėmijęs, jog magnesinė adata nukrypsta nuo sziaurinio lenksmo, kada arti jos pereina elektriszka srauja, danų fizikas Oerstedt (1820) susekė elektro-magnetizmą, o potam lengva buvo daeit iki elektriszkių skambalėlių, telegrafo (Morse 1839), elektriszkių motorų, yvairių reguliatorių ir daugybės menkesnių isz-

radimų.

Termo elektra, susekta Seebeck'o 1821 m., butent pasigavimas elektros prastu szildymu, szįdien dar nekiek nau- deo teatneszė, bet ateitj ji turi be abejojimo didelę. Kada žmonės kvarszina savo galvas, idant pramanyti vis navatnes nes, vis sumaniaus sukivinkliotas maszinas, paprasta sziluma musų peciuose, sunaudota paprastu budu, gali padaryti stambų perversmą szios dienos elektriskose įtaisose.

Vienok, szio laikis elektros įsigavimas į vis platesnį ir tobulesnį pritaikinimą turi versmę per vis pažintyje elektriskos indukcijos (Faraday 1832). Szis mokslinczius lygiu budu užtėmijo nukrypimą magnesi- nės adatos nuo paprasto, t. y. sziaurinio lenkimo, bet per veikmę kito elektros szaltinio — magnetizsko įarszimo.

Tam Faraday'o patėmijimui turime dėkavoti už atradimą magneso — elektriskų maszi- nų (Pixii 1832), dinamo- maszi- nų (Siemens 1867), sutve- rianczių galingas sraujas dėl fabrikų, miestų, geleziukelių; transformatorius (Rahmdorff 1855), kurie pritaikina elektrą žiuriut pagal reikalą ir perke- lia jos spēką ant szimtų mylių. Su tomis maszinoms, upės ir vandens kritimai pavirsta į motorus dėl tolymų miestų ir kaimų, apdovanojami juos va- ranczia spēka, sziluma, szviesa ir chemizka energija. Szį- dien tokiam Hammerfest'e, miestpalaikyje ties sziauriniu zemgaliu, elektrizskoji saulė uzvaduoja tikrąją, slenkant liudnai, pustreczio mėnesio il- gai žiemų nakcziai...

Per toli nužengtumėme, per- kratydami visą daugybę izra- dimų ir pramanymų.

Elektrikos skyriuje gana paminėti telefoną (Bell, 1875), rymanį teipjau ant indukcijos pamato; tuo pat keliu susekta Roengen'o spindulius (1895) ir naujiausių telegrafiją be vie-

los (Marconi).

Galvano—plastika (Jakobi, 1836) gali apvilkti daigtus metaliniu sluogsniu, kaip tai auksinti, pasidabruoti, nuni- keliuoti. Elektriška povalei uzvaduoja ilgą chemiko triusą, baltydama audinius, kemisz- kai iszvalydamas sutras; ji gy- do yvairių—yvairiausias nervų ligas (elektroterapia), arba gi isztinka kaip perkunas (žudy- mas Amerikoje per elektrą nusidėjėlių).

Bet ne viena elektra pagar- sėjo XIX szimtmėtis. Jį va- dina teipjau garo amžiu ir vi- sai teisingai. Berods, garo spēka jau buvo pažįstama Pa- p'in'ui 1600 m., bet praktizsko pritaikinimo jis susilaukė tik nuo Watt'o (1769). Kas tada butų galėjęs įspėti visą garo ateitį! Pirmą laivą su garo įtaisa pagamino mums 1807 m. Fulton's, o pirmą lokomotyvą 1814 m. Stephenson's. Pir- masis geležinkelis atsirado tik 1829 m. Anglijoje, tarp Liver- pool'o ir Manchester'o. Da- bar visos apszviestės šalys iszklotos geležinkeliais tartum tinklais, o nemažai jų įtaiso teipjau per tolymas Azijos ir Afrikos pustynes. Dabar per- lėkti geležinkeliu 100 mylių į valandą arba į septynias die- nas perplaukti per okeaną isz Europos į Ameriką — iszrodo mums per ilgą, o szimtą metų atgal isz Anglijos į Ameriką plaukdavo po 8 sanvaites!

Prie iszradimų, kurie reika- lavo ilgų metų tyrinėjimo ir triuso, priguli fotografija (Niepce' ir Daguerre, 1829), per kurią pereina ant toby- czios tas, ką mato tavo akis; vėliaus Talbot iszmoko per- kelti paveikslius ir ant popieros. Kaip anie vyrai įgijo galę nutraukti paveikslius daigtų, teip garsusis Edison's, iszradęs fonografą (1877), rado kelią sugauti balsus ir per savo įtai- są juos uzlaikyti ir atkartoti.

Mokslincziai Kirzhhoff ir Bunsen siekė žingėdžioms aki-

mis į pasaulės platybes, į žvaigždynus ir dangaus pas- laptis: spektralizskoji analy- za, vaisius jų proto, atidengė žmonijai kitų dangizskų svie- tą paslaptis. Spektroskopas geriaus už chemiją iszmokino mums pažinti, isz ko viskas ant žemės susideda, o teipgi isz- reiszkkė artymą musų plianetos giminystę su kitais visatos ku- nais.

Ant galo, lenkų Edison's, Szczepanik, įvykdė tai, kas pirm dvejeto metų butų mums iszrodę sapnu, butent — galę matyti viską dideliu atstume, anapus girių ir kalnų.

Devynioliktam szimtmetyje, gali sakyti, iszdygo teip-gi tik- ras meteorologijos ir geolio- gijos mokslas. Pirmoji isz- aiszokino mums visus oro judė- jimus, ir sutverdama teoriją ciklonų, davė supratimą apie painias priezastis audrų, vėjų, ukanos, lytaus ir sniego. Mokslas apie oro apsireiszki- mus szįdien atneszą daug naudos žemdirbystei ir jurini- kystei. Lygia dalia ir geolio- gija, dirstelėjus į žemės gilum- as, iszaiszkiuo mums sankro- vą žemėje esanczių daigtų, pa- ėjimą kalnų ir klonių, ežerų, ugnėkalnių, niangių ir brangių akmenų; atsidengė musų žemės praeitis ir krito žvilgis į jos ateitinę.

Ilgi krapsztinėjimai apie or- ganiziskas esybes atvedė moks- lą prie sutvėrimo naujos sza- kos — bakterijologijos, kuri szįdien teip svarbi yra dėl medicinos. Skiepijimas (Pas- teur), antiseptika, kovos su epidemijoms, ant galo atradi- mas daugybės naujų vaistų — gabena žmonijai didį paleng- vinimą, o mokslui naujas per- gales.

Skaitytojau, kuriam rasi nu- sibodo klausyti szito ilgo pa- sakojimo! Jeigu tu garo ga- lybe leki per žemes ar jures, jeigu iszvyssi miestuose augs- tus kaminus ir iszgirsi tarszkė- jimą maszi- nų, jei pamatysi

miestuose tikras szviesos ma- res, jei žiuraisi į fotografizską paveikslą meilios tav ypotos, jei isz savo kambario kalbiesi su tolymu žmogum, jei savo paties groblus (skieletą) isz- vyssi per Roengen'o spindu- lius, arba iszgirsi savo paties balsą, atkartotą fonografe, — tada įsitiepk sav, jogei pirm szimto metų žmonės to visko nė sapne nebuvo prajautę!

„Z—a.“

Isz lietuvizsku dirvu Amerikoje

Binghamton, N. Y. V. M. Sabonio uzmanymas kas link aukavimo ant karsztesnių rei- kalų gimimo arba vardo die- nose užsipelno pilno pagyrimo ir mes, kiek galėdami, stengsi- mės neužmirszti savo linksmy- bės dienose ir reikalų varga- tanczios tėvynės. Vienykime pajegas, kokiais tik iszmano- me budais. Kitų tautų žmo- nės, kaip lenkai, susimeta į bėndrijas ir varo savo reikalus isz vieno. O mus gailestis ima, kad tankiai matai savo brolius vaiduose ir nesutiki- muose. Graudu patėmyti, kad ir musų dvasizski vadovai daž- nai užpuola ant jieszkanczių szviesos žaonių ir, be reikalo szaukdami Dievo vardą, ki- tiems primeta blogus palinki- mus, kad tuotarpu jie patys ardo brolystę.

J. Makauckas.

Bayonne, N. J. Tankiai gauni ir iszgirsti ir perskaityti ginczus tarp yvairių ypatų, kurie kyla isz to, kas geriaus tarnauja draugijai ir tautai. Musų kunigai turi savo ypa- tingas ant to pažiuras, kurias skelbia ir per prakalbas ir laikraszcziuose; labjusiai at- sizymi tame kun.M., kurio pa- mokslai gali pasėti papiktini- mą. Mes, isz szalies žiurėda- mi ir klausydami, tankiai dyvyjamės, kodėl kunigai ne- nori prileisti žmonių prie szvie- sos. Jie neturi buti, prieto,

nė prieteliais žmogaus — darbininko, nes stengiasi užkirsti jam kelius prie atjieszkėjimo palaimos. Jie vadina mus svečiais ant szios žemės ir žada linksmybes danguje, o patys tuotarpu neužsiganėdina tokiu pat skurdžiu, kaip mūsų, gyvenimu ir nuo mūsų paczių reikalauja dėl pasaldinimo savo gyvasties per daug medegiszkų aukų. Taigi duokit mums nors liuosybę apsiszvieti ir įgyti per tai geresnes pajiegas kovoje už buvį. O jus, ažuot to, mėtoje ant mūsų prakėimā ir atimate nuo mūsų Dievo vardā. *J. Szpakaukas.*

Pittsburg, Pa. Kaipo neseniai atvykęs į tą miestā, asz pirm viso—ko malonėju puzinti czionykszčiai lietuvių krutėjimā ir kā patyriau, trumpai paduodu. Lietuvių czia apstus skaitlius, tarp kurių gerokas pulkelis suprantanczių savo tautos reikalus. Nedyvai, per tai, jog czia susitvėrė kelios lietuviszkos draugystės ir įsikūrė net 3 knygnai. Nezinau tikrai, kiek isz jų dabar naudos, bet man rodos, daug geriaus butų padaryti isz tų trijų vienā, bet už tai didelį.

Nedėlioje, 6 Sausio, buvo susirinkimas Tėvynės Myletojų Draugystės, ant kurio vieszpatavo daili tvarka ir mandagus pasilinksminimas. Abelnai viskas buvo verta pagyrimo. Galiu dar priminti, kad czia paprotys — neimti nuo svečzių už tiki-tā, kaip tai daro, padėkim, Detroit'o, Mich. draugystės. *K. G. Žvalgunas.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

N. 36 T. M. D. kuopa Harvardhill, Mass. naujai susitvėrė:
1096 V. Kaunas užm. -60
1097 M. Liaudinskas -60
1098 J. Ažgauckas -60
1099 J. Jurgeleviczia -60
1100 F. M. Uzdavinis -60

N. 34 T. M. D. kuopa East St. Louis, Ill. nauji:
1101 V. Jokubaitis -60
1102 J. Rasimaitis -60
1103 A. Lukoszius -60
N. 37 T. M. D. kuopa Edwardsville, Pa. naujai susitvėrė:
1104 Sil. Pauksztys -60
1105 St. Tamulis -60
1106 F. Vnukauckas -60
1107 J. Rėkus -60
1108 V. Sakeviczia -60
1109 J. Chmieliauckas -60
1110 C. Zdanaviczia -60
1111 J. Gibaviczia -60
1112 A. Marcinkeviczia -60
1113 S. Pauksztys (senas) -60
1114 J. Poszkeviczia -60
1115 J. Liutkeviczia -60
1116 A. Pakruopis -60
1117 J. Balonis -60
1118 J. Lukoszeviczia -60
1119 V. Babkauckas -10
1120 K. Podinas 15
1121 J. Simanaitis -15
1122 J. Veczkiš -05
1123 M. Basanaviczia -05
1124 M. Valatkeviczia -10
1125 J. Gavėnas -15
1126 S. Baltruszaitis -60
1127 J. Grabauckas -60
J. Vaitkeviczia (senas) -60
Windber, Pa. nauji:
1128 J. Rudzinskas -60
1129 A. Kerszulis -60
Sekret. *A. Ilgunas.*

Isz keliones.

Lankantės tai vienoj, tai kitoj vietoj, man tenka prisizūrėti lietuvių gyvenimui daugelyje miestų ir miestelių, prisiklausyti jų kalboms ir nuomonėms. Dar pirn trijų metų pažinęs Connecticut'o valstiją, maniau, jog tenai lietuvių reikalai galės gražiausiai stiprintis ir žydėti; mano lukescziai, kad ir ne visame, beveik iszspildo. Sztai Waterbury'je, nekaltant apie kitokias draugystes, jau 4 metai gyvuoja kooperatyviszka bendrija, kurios turtas isznesza į \$15,000. Asz apie ją placziaus nė nepasakosiu, nes skaitytojai gali rasti platesnį apraszymā 2num.

„Vienybės“ szių metų. Tik tiek privesiu, kad nė vienur lietuviai negali pasigirti tuo, kuo Waterburiezčiai. Nors szijmet ir buvo pakelti keliose vietose klausymai apie įsteigimā sudėtinių krautuvių, bet sunku įspėti, ar tie užmanymai įvyks. Esant Brooklyne, girdėjau, kad czionykszčiai lietuviai turi jau įkūrę kooperatyviszkā bendrija, kuri žada, jei sustiprės, pradėti prekiavimā. Tik, ant nelaimės, tarpe Brooklyn'iecių mažai atsiranda pritarianczių tam, pilnai atsakancziam laiko reikalaviams, užmanymui; kad Brooklyn'iecių ir daug tėra, bet tautiszkam ir bendriszkam judėjime dalyvauja tik mažas tautiecių burelis.
Susipažinus su nemenku santauzczių skaitliu yvairiose virose, asz su džiaugsmu turiu pripazinti, jog tautiszkas susipratimas pradeda atsirasti tarp mūsų moterių ir merginų. Kaipo dailū, kad ir ne vienatinį, apsireizzkimā dvasės augimo tarp lietuvaiczių, privesiu isztraukā isz laiszko, raszto vienos jaunos merginos: „Labai asz buvau akyva isz atibuvusio seimo „Susiv. Liet. A.“. Nesuprantu, dėl ko tuli lietuviai negali apsieiti žmoniszka be vaidų, kaip kitos tautos? Pas mus viskas mairszosi isz vieno, politika ir Dievmaldystė, tautiszkuose ir darbininkiszkuose susirinkimuose yra skelbiamas tikėjimas, o bažnycziose girdėti keikimai. Laikraszcziiai yra prakeikiami, o jų skaitytojams ir sandarbininkams siulo pragarā. Rodosi, kad didžiansius vaidus kelia tarpe lietuvių tie mūsų tautiecziai, kurie iszdugno mokslā sėmė. Misliju, kad tamista geriaus už manę tėmyji lietuvių krutėjimā“... Isz szio trumpo laiszkelio galima persitikrinti, kad mūsų gražioji lytis pradeda protauti apie tokius klausymus, apie kuriuos pirm dvejeta metų nė

sapne nesapnavo. O kada apie žmonių reikalus pradės rupintis mūsų moters ir ims darbuotis kartu su vyrais, tada lietuviai link apszvietimo trigubai greicziaus pakops.

Keleivis.

Socijalizmas Europos miestuose.

Tai yra keistos apystovos, apystovos, kurioms nė viens turi stebėtis ir kurias, pirmukart ant jų pažvelgus, sunku yra permantyti: koku budu socialistiszkoji idėja yra labjaus prigijusi ir iszsiplėtojusi Europoje, kur politiszka žmonių galybė žymiai aprubežiuta, negu Suvienytose Valstijose, kur žmonės, — teip yra suprantama, — stovi augszciaus ir valdžia yra tokia, kokia žmonėms patinka. Sztokį keistą dalykų stovį gana aiszskiai galima užtemyti daugelyje atsitikimų, palytineczių valdymā miestų, kur žengimas liukon suszvelnytos socijalizmo formos yra pastumėtas pirmyn iki augsztokam laipsniui. Bet szis judėjimas platinasi nė vienoj tik kurioje nors szalyje arba tik ant aprubežiuto ploto. Jį galima atjausti iki mažesniam ar didesniam laipsniui po visā Europā ir szalise, kurių įrėdnės didei skiriasi jų sudavadyjime.

Szito judėjimo iszsilankstymas ypatingai atsizymi pastangose, kurios pasiriuko per užduotę panaudoti miesto valdžių spēkas pagerinimui visuomenės reikalų. Apie szitā dalykā neperseniai patilpo straipsnis prancuziszkame laikrasztyje „Revue de Deux Mondes“, kuris iszlieja daug szviesos ir parodo, kas tapo atlikta ir nuveikta nekuriuose Prancuzijos ir Anglijos miestuose, kur buvo norėta iszbandyti nekuriuos socialistiszkus mėginimus. Raszėj's straipsnio sako, kad Anglija yra tikru lopsziu socijalizmo valdyme miestų.

Pagal padavadyją, išleista 1882 m., miestų korporacijoms buvo pavelyta daryti viską, kas tiktai rodytųsi reikalingu dėl visatino labo, ir, suteikus joms tiek daug galybės, tapo įkunyta daugelis toli siekiančių naujų įvedimų (innovacijų).

M. Bourdeau, rasėjas straipsnio, priveda valdžią miesto Glasgow Skotijoje, kaip paveikslą tokio drąsaus ir pasekmingo rizikavimo toje linkmėje. Tenai miesto valdžia privertė eavininkus sunaikinti (sugriauti) kiekvieną, nesveiką gyvenimui, namą. Miesto kasztais tapo pastatyti dideli ir ruimingi gyvenami namai, kuriuose atskiri gyvenimai ar ruimai nusamdomi už visai prieinamą mokesį. Tenai teip-gi miestas įsitaisė visuomeniszkas maudykles, skalbinyzias, namus plovimui gyvulių, dailos galerijas, muzėjus, prieglaudos namus, mokyklas amatų ir tt.; ir pastebėtiniausias dalykas sziamie atsitikime yra tai, kad szis viskas tapo įtaisyta už pelną, kokį miestas turi iš savo srytkarių sistemos, miesto žiburijų ir vandienio. Miesto srytkariai, pristatomas vanduo, sausas gazas ir elektriszki žiburiai atnesza tiek daug pelno į visuomeniszką kasą, kad labai mažai reikia surinkti pinigų apmokesciuojant gyventojus ir, kaip matome, visuomenė lengvu budu turi tiek naudos iš virszuj' paminėtų įrėdinių.

Prancuzijoje, mieste, kuriame įgyvendinimas socialistiszkos idėjos tapo pastumėtas iki augszcziausiam laipsniui, yra miestas Roubaix (Rube). Tai yra miestas su apie 125,000 gyventojų, iš kurių beveik penkios deszimtyz tukstanczių dirba yvairiose dirbtuvėse ir jis yra, teip sakant priemies cziu greta gulinczio miesto Lille. Szis miestas labai didziuojasi iš to, ką jis yra nuveikęs ir veikia, idant savo

rupescziais pagerinti padėjimą darbo žmonių. Miesto valdžia dvigubai padidino sumas, paskiriamas ant yvairių labdaringų reikalų, įsteigė užkandzius už dyką mokyklų vaikams, paskyrė algas nepajęgiantiems užsidirbti ant užsilikymo; įsitaisė miesto duonkepinyzias; pastatė „miestą naszlems“, susidedantį iš trisdeszimts penkių namų; suorganizavo dalinimą pavargėliams drapanų už dyką, ypacz beturezių vaikams; įtaisė ligustiems ar sergantiems vaikams ligonbutį pajuryje ir uždėjo fondą suteikimui paszelpos tiems darbininkams, kurie iszkeliavę į kitas szalis, norėtų sugrįžti namon, o neturėtų kuo.

Kas tapo nuveikta mieste Roubaix, tapo bandoma ir iki mažesniai ar didesniai laipsniui atlikta ir daugelyje kitų miestelių ir didelių Prancuzijos miestų; vienok reikia patėmyti svarbų skirtumą tarp prancuziszko programo ir buodo, koku viskas tapo atlikta mieste Glasgow. Skirtumas yra tame, kad Skotijos miestas surado naują budą, kaip įgauti pinigų ant miesto reikalų ir pasinaudojo iš to, kad tuotarp Prancuzijos miestuose mokesztyz daugiausiai yra renkamos nuo visokeriopų daigtų, kurios visgi, didesnėje dalyje, skaudžiai atsiliepia ant vargingesnių luomų. Dideliu nuopelnu miesto Glasgow yra, kad jis pavertė visuomeniszkus reikalus, teip sakant, į visuomeniszką turą ir pelną nuo jų apvertė ant draugijos naudos, kada visur kitur szioje szalyje tą pelną paglemžia visokios korporacijos ir kompanijos, ir jis eina į didzturczijų kiszenius, o ne ant žmonių naudos.

Iš angliszko.

Velga

(Žiemų padavimas.)

Ar girdi kaip klykia pempė

ant sujudusių, putojančių jurių? Jų tamsų vandenį tartum apžioja ukanotas vakarų tolis; į sziaurę vingiuoja akmenėti krantai. Szaltis ir vėjas. Ar matai, kaip neperstodamas skraidžioja pauksztelis ir blizga papurtusiame rudens ruke, besisupdamas ant szalto vėjo savo liannais sparnais? Tai ne prieš dorą: nakezia kilz smarki audra.

Oras iš ryto pagedo. Szalta ir dangus apsiniaukęs; jau temsta. Czia, pas sziaurių jures, ant jų tuszczijų salų ir krantų, beveik per kiaurus metus nenurimsta audros. Dar bar ruduo, o žiemuose dar verksmingiaus rudenyj. Marės užbangavo ir tviska tamsiai žalia spalva; vėjas smarkiaus dangina nuo vakarų vilnis ir toli nupuczia pempės klykmus. Klii-viksz! — ruseziai stena pavėjyj. Tankiaus ir tankiaus, ne czia, tai ten, szvituoja marės žilos putų skiauturės. Pliekimas krantan gzdina visą aplinkę; ledinis vėjas įsiutęs blaszko bangas, ir nukirtęs jų virszugalius tesz kia į pakraszczius ruozus vandeninių dulkių. Visas krantas prietemoje išbalo, it sniegas. O gyventojai toli... Klii-viksz! atleikia iš tolo, lyg iš apaczios... Tai blaszkosi skurdi pempė. Klausyk, asz papasakosiu tau, jūrėms bedukstant, seną žiemų apysaką.

I.

Buvo tai neatmenamai seniai. Pas szaltas sziaurių jures gyveno jauna ir stipri Velga. Į vakarus nuo jos grytelės niuksojo vandens plotas, į rytus — smeliuotas krantas, įsiremęs dangun už triobų. Kas buvo rytuose — Velga nezinojo, ir nenorėjo žinoti. Ji niekad nevaikszziodavo rytų link; nevaikszziodavo ten nė tėvas jos, nė motina, nė vyresnėji sesuo Snegar. Jie pažino vienas tik jures. Prie jurių Velga pergyveno ir savo kukikystę. Grei-

tai praslinko ji, ir linksma buvo kudikiui! Žiemą, apszalus marių pakraszcziams, Velga gulėdavo minksztuose gagos pukuose ir, pratrnyus akis, išvysdavo linksmą szviesą žemoje gryteleje. Vasarą, saulei szildant, sziltiems vėjams pucziant ir vos ne vos plevėsuojant marėms, Velga jieszziodavo smiltynuos paukszczijų kiauszių ir dėzuczių arba galvatrukcziais lėkdavo pas jures — pasilinksminti prie vandens, o vilnys aptaszkydavo ir suvilgindavo ją... Su Velga linksminosi drauge Irvaldas ir Snegar. Snegar dažnai juokaudavo, bet negalėjo ji teip skardžiai rekucziuoti ir galvatrukcziais szokti į dukstanczias jures, kaip Velga. Irvaldas-gi mokejo. Jis buvo linksmas ir mandagus ir nebijajo Velgos. Bet Snegar jos bijojo.

„Dėlko tu man ne brolis, Irvalde?“ — klausė jo Velga. „Dėlko asz neturiu brolio, kurį teip mylėcziau, kaip tavę, meilingas Irvalde? Su tavim asz neaimanuocziau per kiaurą žiemą“. — Jis žvilgtetero į ją, szyptelėjo ir staigu szoko bėgti į mares: „Aure, aure, gagara!“ szuktelėjo jis. „Sugaukime ją!“

Ir jie, it vėjas, lėkdavo prie jurių, landziojo net ten, kur sunkūs vanduo kilsta ir slysta tarp augsztų skalų, putoja ir užia ir, burbuliuodamas krinta nuo lygaus akmens. Ten erzindavo jie vilnis, o nuilę, išidriblindavo sveikan laimingan miegan. Kam teip greitai prashko Velgos kukikystę? Paugus, ji vis nuobodžiaus perleisdavo ilgas žiemas savo gryteleje, labjauz pasiilgdavo Irvaldo. Sukako jai 14 metų, o Irvaldai 16; tankiai pasilėisdavo jis žuvauti marėse. O kaip linksma budavo Velga, sugryžus Irvaldai! „Mielas Irvalde“, — kalbėjo jam mergaitė, — „man aszaros byra, kad ilgai tavęs czia nėra, ir norisi juok-

tis, jog vėl išvydau tavę!"

Bet ir Snegar išaugo; Ir valdas pradėjo szalintis nuo Velgos. Jis dažnai sėdėdavo szalyj Snegar ir veizėdavo į jos linksmą veidelį. Velga iš tolo tēmyjo juos. Nesinorėjo jai prie sesers kalbėti su Irvaldu. Bet, pasirengus jam į ke lionę, Velga pasivydavo ir toli palydėdavo. — „Mylimasis Irvalde! — iszkalbinėdavo ji — kam tu teip ilgai sėdėdava su Snegar? kam mano szirdį kankina diegliai?" Ir Velga pradėdavo ant jurių kranto dainuoti jausmingas dainas. Pasirodžius draugalkoms, ji nutildavo, ir veidas jos apsiniaukdavo.

II.

Grytelė Velgos tėvo stovėjo vieny-viena, toli nuo zvejų sodžiaus, ant akmenėto pakrancio, smilezių apibarstyto, ir laike jurės prieplydžio vanduo placzioms, galingoms vilnimis užtvenkdavo žemę iki paties slenksčio. Isztikus prieplydžio laike audrai, — jurių vandenys skalaudavo net grytelės langus, aptemptus ga garų žarnomis. Snegar tuokart pertraukdavo linksmą dainą, mesdavo szalin darbą ir eidavo tolyn nuo lango. Sena motina niurzgino burtus ir bailiai klausėsi vėjo kaukimų. Bet Velga neatbojo audros. Ir drauge su tėvu iszeidavo laukan, iszvilkėdavo tinklą, o szaltas vanduo bebanguojant, glėbucziavo ir plaudė jos baltas kojeles, aplipydamas pilkomis putomis ir raiszindamas jas jurių žolėmis. Velga sutraukydavo jas kojomis ir kvėpuodavo drėgną, szviežią gaisą, drašiai keldama prieš vėją savo galvą, o vėjas szvyturiavo jos gelsvus plaukus. Teip stovėjo ji, jauna ir grakszi, veidas jos — linksmas ir drąsus, o mėlynos akytės ramiai žiurėjo į audruotą tolj. Tik Szv. Jono paukszcziai lakstė apie ją rėksmingais buriais, pranykdami ir vėl iszlysdami isz anapus

sznabzdanczių milžiniszkių bangų.

Velga, ko teip žiuri? Ar ne nelaimę jaučia jos jauna szirdelė? — Mergaitės praminė ją — liudna ir pikta, nės Velga niekuomet nesijuokdavo veltu ir nedainuodavo su sesere per darbymetj. Iki 15 metų Velga visai nebuvo pasidavusi liudnumui. Szirdis jos buvo be rupesczių ir linksma, it jaunos pauksztutės, ir smagu jai budavo audrai isztikus, saulei kaitinant; brangi iszrodė jai mergystė. Ilgu tik buvo be Irvaldo, nės jos szirdis labai geidė apsaityti jam, kaip linksmu gyventi ant sviato. O baimė vis daigstė ją, ar neapleis jos Irvaldas dėl Snegar. „Ne-gi — nekantriai tarė sau, — greit nusibos jam prie jos: jug su manim jis juokiasi ir dainuoja, o jai tik žiuri į akis... O kad gryztų jis greičiaus".

Irvaldas seniai jau buvo iszplaukęs marėna. Nuilso Velga bevaikscziuojant pakrancziais ir bežvalgant vilnis; norėjo ji szuktelti jam per jures, jog nubodo jai belaukt, jog neiszpuola jam mylėti Snegar... Kilus sziltam vakarų vėjui ir besileidžiant saulei, Velga priėjo prie sesers ir tarė: — „Mie-la Snegar, ar nori, asz papasakosiu tau, kaip gerai gyventi ant sviato, kaip szvelnus vasaros vėjas ir kaip ilgą man be Irvaldo?" — „Nenoriu" — pasiputė Snegar, ramiai sėdėdama ant slenkszio. „Asz pati žinau".

Velga apsigryžo ir nuėjo. Atsisėdus ant kranto ir nuleidus galvą, ji ilgai klausėsi kaip pleszkeno sziltas vanduo. Aszaros upeliais riedėjo ant jos rankų.

Sztai parvažiavo Irvaldas. Ji riktelėjo, o jis szypsodams užkviėtė ją — gabenti zvejų ir tinklus isz laivo oran. Ji kantriai ir ilgai darbavosi su juo, nedrašiai klausinėdama, kur jis plaukinėjo, o užriedėjus ant

dangaus skaisciam mėnuliui, ji nuilso visai ir atsėdė isztusztintam laive.

„Irvalde" — tarė ji — „ar žinai, asz dažnai verkiau be tavęs. Asz nuolat vaiksccziodavau pakrancziais, o szirdis plakė plakė. Bet sugryžus tau, man tartum akmuo nuriėdė nuo szirdies; man buvo malonu dirbti drauge su tavim; o dabar man norisi apkabinti tavo kelius: teip asz myliu tavę Irvalde". Bet Irvaldas tyliai sėdėjo ir žiurėjo į mėnulį. Susigėdo Velga, jog Irvaldas nieko neatsakė jai ir ji, nuleidus galvą, atkartoj: „Ar girdejai mano žodžius, Irvalde?" — „Teip", — atsakė Irvaldas. „Ar teisybė?" dar paklausė Velga. „Teip", — vėl isztarė Irvaldas. — Ir tuomet, jau visai žemai nuleidus galvą, tarė Velga: — „Imk mane į savo namus, Irvalde! Plaukišime mudu drauge ant jurių, asz linksminsiu tavę, dainuosiu tau ir dirbsiu dėl tavęs. Teip gerai gyventi, esant szalyj tavęs".

„Mes niekad negyvensime drauge, — atkirto jai Irvaldas! Mano žmona bus Snegar. Ryt asz vėl leisius ir jures, o sugryžęs paimsiu Snegar už rankos ir įvesiu į savo namus. Ten praslinks žiema mums beburkuojant, o pavasaryj mes iszplauksime į jures, nelyginai dvi gagari!" „O asz?" vos isztarė Velga, jos szirdžiai plysztant. „Ar asz busiu apleista?" — balsiai suklyko Velga ir atsistojo laive. — „Teip", — atsakė Irvaldas. Velga szokte iszszoiko isz laivo ir skubinai pradėjo eiti pakrancziais pietų link. Priejus didoką akmenį, Velga sukniubo, nesvietiskai suszuko isz didelės szirdgėlos ir emė graudžiai verkti.

(Pabaiga bus.)

Isz visur.

Visai Vokietijai negarbę užtraukė subankrutijimas dvie-

jų didelių bankų, kuriose net ir ciesorienė buvo padėjusi savo pinigų. Kiek milijonų pavogta, turbūt niekad neiszeis į dienos szviesą. Ant pagarsinimų, kad ir ciesorienė tose bankose laiko pinigų, visi vargingesniejie savo suczėdytus pinigų neszė į tas dvi bankas, isz kurių gaudavo gerą nuoszimtį. Tose bankose buvo fondas statymo naujų liuteroniszkių bažnyczzių ant ciesoriaus tai ciesorienės atminties, kur tulas bažnyczcias pardavė už 15,000 markių ant užmokėjimo skolos, o ant kurių buvo iszleista per 300,000 markių.

Į Beira, Rytinėje Aprikoj, atplaukė vokiszkas garlaivis su 136 žmonių isz Abisinijos ir Somalis'o; kada žmonėms pasakė, kad jie paskirti į Rodezijos aukso kasykles kur turės dirbti retėziuose, — abisiniečiai ir somaliečiai užsispyrė nelipti nuo laivo. Pavadino policiją su kareiviais ir prasiėdėjo tikras muszis; vienas isz somalieczzių tapo nuszautas, o 26 suzeisti. Isz policijos pusės suzeisti tapo 9 vyrai. Ant galo, kada jau apgalėtus abiciniecius ir somaliecius nusodino nuo laivo, tai jų pasirodė tik 50: visi kiti velyjo szokt į mares, negu eit nelaisvėn. Tai ir dabar dar pardavinėja žmones į verguavę.

Ką laukti gero, kad ir daktarams parėjo laikas straiukuoti. Ana, Krokavoje ir Lvovoje (Galicijoje), daktarai visų ligonbuczių susitarė mesti nuo 12 Sausio savo užsiėmimą, nes iszranda savo algą permaža. Teisybė ta alga buvo paskirta dar prie ciesorienės Marijos Terezijos 1790 m. ir szios dienos reikalams visai neatsako.

Per 1900 m. isz Vokietijos į Suv. Valstijas privežė prekinių ant 103,184,654 dol, daugiaus negu 1899 m. ant 12,267,876 dol.

Klaipėdoje, Prūsų Lietuvoj, 4 Sausio, isztiko bairus gairras kurs sunaikino didelę chemizkų medegų dirbtuves, „Union“. Savininkai nukentėjo blėdies ant 150,000 markių arba \$36,000.

Daktarai visoje Vokietijoje rengia į valdžią praszymą, idant butų pavelytas deginimas numirėlių.

Be sapnų neapsieina nė popiežiaus neklaidingumas. Szv. tėvas regejo sapną, kad greit pasirinkęs (90 metų seneliui jau ir laiks!) ir kad jam pasimirus, užstos 7 blogi metai, laike kurių bus mažai aukų ant szv. Petro bažnyčios. Todėl idant isz anksto aprupinti Vatikaną pinigais, popiežius pailgino sukaktuvinius metus dar ant 6 mėnesių. Iki 24 Gruodžio 1900 m. buvo surinkta aukų 24,000,000 lyrų (viena lyra isznesza 18½ cento). Per sukaktuvių metus aplankė Rymą 600,000 piligrimų o szeip žmonių atsilankė suvirszum 500 tukst. Moka vesti politiką neiszsigimęs 257-tasis Petro įpėdinis!

Visoje Europoje szia žiemą nepaprasti szalcziai. Paryžių, Marselėje daug prisnigo ir daugelis vargdienių suszalo ant gatvių. Ryme teipjau prisnigo ir daugybė svieto renka si ant Monte Pincio, idant prisiziūrėti neregėtam daiktui — sniegu apklotais kalnais (Ryme labai retai sniegti). Pietinėj Italijoj teipjau daug prisnigo. Petropylėj teip szalta, jog visos mokslinyčios paliuosuotos nuo lekcijų ir policistai nuo gatvių teipjau paleisti. Maskvoje beveik ta pati. Pietinėje Rusijoj teipjau daug prisnigo ir užpustė geležinkelius, o Odesos portas užszalo. Austrijoj geležinkeliai daugiur užpustyti ir trukiai sustabdomi.

Pasikalbejimai apie dangų ir žemę.

verte iš svetimn kalbn P. A.

(Tąsa.)

tiktai vienoj vietoje, per kelias arba kelias dešimtis mylių, bet ne visa. O ką lytus, tai grynai pasaka, nes visi žino, kad lytus iš debesiu atlyja.

Kiti pasakoja, kad žemė stovinti ant baisdidelio gyvulio, vadinamo šlapis, o tas šlapis ant didelės varlės.

Bet ir tai neteisybė. Šlapis ir varlės gyvena ant žemės, tai kaip-gi žemė gali ant jų stovėti? Ant galo nėkoks šlapis nepakeltų tokios sunkenybės, kaip žemė. Tegul jau ir teip butų: tegul žemė stovėtų ant šlapiro, o šlapis ant kietnugarės varlės, tai ant ko-gi ta kietnugarė stovi? Jeigu teip, tai ir po juo turi kas-nors buti, o po tuo dar kas-nors — tai tiems ramsčiams ir galo nebutų. Tai-gi matotė, aš jau seniai palioviau toms pasakoms tikėjęs. Nekartė žiurėdamas į debesis, maniau sau, kad žemė nėkokiio paramo neturi, o teip sau pluduriuoja padangėse, kaip nelyginant debesys ore, niekuo neparemta. Tokia tiktai čionai painė, kad debesys lengvučiai, jiems lengva užsiturėti ore, o žemė — turbūt baisiai sunki!

To viso nebučiau pats permanęs. Norejau vėl bėgti pas kleboną, tik į tą tarpą pagryžo iš mokyklos ant švenčių užveizdos sunus, Juozas. Jis buvo labai geras vaikinas, tris metai kaip manę išmokino skaityti ir davinėjo pasiskaityti visokių knygučių. Aš tuojau pas jį: ant ko klausiu — žemė guli, kas ją laiko?

Ir pradėjo jis man pasakot. — Teip pat, — sako, — kaip žemė traukiasi prie savės žmones, vandenis ir visą, kas yra ant jos paviršiaus, teip pat ir saulė traukiasi prie savės žemę; per tai žemė laikosi padangėse be jokio paramo.

Aš tuojau paklausiau. — Tai kodėl žemė nenukrinta ant saulės, neprilimpa prie jos teip, kaip tas rakčiukas prie magneso, jeigu saulė ją teip pat traukia?

— Tai-gi! — Kad žemė ant vietos stovėtų ir neskrietų aplink saulę, tai seniai jau butų ant jos nukritus, prilipus, kaip rakčiukas prie magneso arba popierėlė prie liako. Vienok kada-gi nuo pat pradžios žemė be paliovos sukasi aplink saulę, tai ir nenupuola ant jos. Jug nenukrinta ant rankos akmenukas, kad pririšęs prie jo virvutė, suki aplink ranką. Tiek tiktai, kad žemė nėkokiū šniurą prie saulės nepririšta, bet teip sav nuo amžių amžių aplink ją sukasi.

Teisybę pasakius, nelabai tai permaniau; bet man Juozukas pasakė, kad kaip busiu išmintingesis, tai papasakosės man apie tai daugiau.

Stebejausi, kaip tokia maža saulė gal traukti prie savės tokią didelę žemę. Bet Juozukas man vėl tai išaiškino; man net gėda pasidarė, kad tokio mažo daikto pats permanyi negalėjau. Saulė mums tiktai išrodo tokia mažytė, nes ji labai nuo mūsų toli, bet ištikrųjų ji labai didelė. Aš pats jug gerai žinojau kad ištolo visoki daiktai išrodo mažesni. Štai kryžius ant varpinyčios: visi žino, kad jis augštesnis už suaugusį žmogų, o nuo žemės išrodo mažesnis už mažą vaiką. O nuo žemės iki kryžiui nebus jug daugiau, kaip kokios penkiosdešimtys mastų. Pakelk tokį kryžių per verstą ar du augštyn, tai vos užmatysi. O saulė nuo mūsų tikrai ne už tukstančio, bet už pusantro šimto milijonų verstų arba už dvidešimts milijonų mylių.

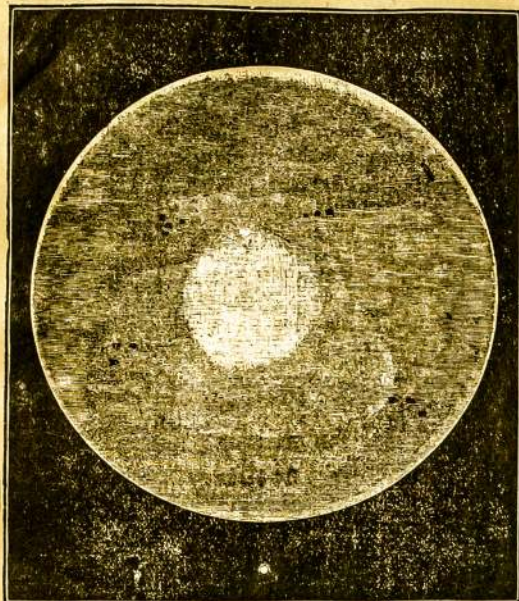
Juozukas sakė, kad teip knygoje esą parašyta. Teisybę sakant, aš ne iškarto tam įtikėjau: nes kaip išmatuoti, kiek mylių nuo žemės iki saulei, kad nė nneit, nė nulėkt tenai negali.

Ant to man Juozukas pasakė, kad kojoms tikrai saulės neprieisi, bet protu ir mokslu gali.

— Matei, — tarė jis man, — kaip pernai matininkai išmatavo, kiek nuo mūsų sodžiaus iki varpinyčiai, kur yra kitam sodžiue už upės. Jug jis per upę visai nebrido, visą laiką stovėjo ant vienos vietos ir žiurėjo per kas-žin kokius vamzdelius ir stiklelius; skaitė ir rašė ką tenai ant popieros, ir paskui pasakė, kiek nuo čionai iki varpinyčiai, kiek ji tur augšėio.

Kad butum lipęs matuot, tai teisingiaus nebutumei išmatavęs. Kaip matininkas žemę, teip-pat mokintieji žmonės — žvaigždininkai — matuoja dangų, žvaigždes ir visa, ką mes ant dangaus matome. Jie išmatavo, kad nuo žemės iki saulei yra dvidešimts milijonų mylių; kad saulė didesnė už žemę pusantro milijono sykių, t. y. kad iš vienos saulės išeitų pusantro milijono tokių, kaip mūsų žemė kamuolių. Prilyginus saulę prie dyno, žemę reiketų prilyginti prie aguonos grudelio.

— Tokia tai didelė ta saulė, sulyginant su žeme. Tai-gi nėra ko stebėtis, kad saulė traukiasi prie savės žemę; ji gali pritraukti dvidešimts tokių žemių ir neleisti atsitolinti nuo savės. Tai kas laiko žemę padangėse. O pasakos apie didžiasias žuvis ir kietnugares varles, ant kurių žemė laikantis, tai pramanymas neapšviestųjų žmonių.

Zemės didumas prieš saulės didumą išrodo taip kaip tas mažasis taškelis, padėtas apačioj, prieš didįjį skritulį ką augščiau; mažytis taškelis tai neva žemė, o didysis tai lyg būtų saulė.

Pasikalbėjimas trečias.

APIE DANGŲ.

Patyręs šį-tą apie žemę, panorėjau išgirsti ką-nors apie dangų.

Buvau pastebėjęs, kad išėjus į lauką, į pievas — tiek dieną, tiek naktį — matyti viršų lyg koks mėlynas skliautas — dangus; tas mėlynasis skliautas iš visų pusių kur—tenai, toli nuo manęs, nusileidžia žemyn ir susiduria su žeme.

Bet tai tiktai taip išrodo. Ne kartą, važiudamas į artymiausiajį sodžių ar net dar toliaus mačiau vis tą patį: tas rėžis, kur į odosi dangus susiduria su žeme, tarytum bėgte bėgo nuo manęs. Klausinėjau apie tai kitų žmonių — tą-pat pasakojo. Nė vienas negalėjęs prieiti tos vietos, kur dangus su žeme susiduria.

Buvau girdėjęs, kad daugelis žmonių važinėjo ir važinėja aplink žemę; kartais jie važiuoja išstisus metus ir žeme ir vandeniui, bet-gi niekuomet neprivažiuoja vietos, kur dangus su žeme susiduria. Lengva suprasti, kad tie žmonės nebūtų galėję apvažiuoti aplink žemę, jeigu žemė susisiektų su dangum, nes dangus būtų užkirtęs jiems kelią.

Tai gi gerai žinojau, kad dangus niekur nesusisiekiu su žeme; jis toli ir augštai nuo mūsų; man rodėsi, kad dangus yra panašus į kokį giedrų kevalą, o žemė stovi viduj to kevalo. Bet nežinojau, iš ko dangus padarytas.

Ne kartą buvau girdėjęs, kad dangus esąs

iš stiklo, bet tam netikėjau, nes stiklą žmonės dirba, o dangų ne žmogus sutvėrė. Buvau teip-gi girdėjęs, kad saulė, mėnuo ir žvaigždės vinimis prie dangaus esančios prikalto. Bet tam tas tiktai įtikėsi, kas laiko saulę per tokią mažą, kokia ji mums išrodo, o kas žino, kokia ji didelė, tas juoksis iš to prikalimo vinimis. Kaip tokią didelę sunkenbę vinimis prikalsi?

Pliauškia teip-gi žmonės, tūk saulė, mėnuo ir žvaigždės — tai skylutės išgrąžytos danguje, kaip koki langeliai. Tas teip-gi neteisybė, nes saulė, mėnuo ir žvaigždės nestovi ant vietos, jos keliauja iš vietos į vietą. Bene skylė galėtų pasijudinti iš vietos? Tai-gi kas tas dangus? — klausiausi pats savęs, klausiau ir kitų, daugiaus išmanančių, ir štai ką patyriau.

Mėnulis ir žvaigždės laikosi padangėse teip-pat, kaip ir žemė. O ką apie stiklinį dangų, — tai tokia-pat pasaka, kaip ir tai, buk žemė ant gyvulio stovint. Saulė, žvaigždės ir mėnuo pluduriuoja po padanges, o dangus, kurį matome viršų galvos — tai plotas be galo ir krašto.

Drauge su saule, mėnuliu ir žvaigždėmis tame begaliniame plote pluduriuoja ir mūsų žemė. Tai-gi ir ji turi išrodyti kaip žvaigždė. Kad galėtume pažiūrėti į žemę nuo mėnulio, tai ji tikrai išrodytų mums kaip koks šviesus ridinelis, kurs skraido padangėse, lygiai teip, kaip mums išrodo mėnulis.

Patyręs palengvėle apie tą viską, pradėjau paskui manyti, kodėl dangus mėlynas ir kas tai ta dryža juosta ant dangaus? Bet pats negalėjau to permąstyti. Ilgai kenčiau, nerimas-čiačiau, bet neiškentęs vėl nubėgau pas kunigą.

Ateinu; sako: miega. Net pikta pasidarė, nes žinojau kad kitą-kart sunku bus išrasti liuosą valandėlę? Laukiau, laukiau, nesulaukiau ir dar pagryžęs namon mušti gavau. Senoji uktvėrė tuojuo priešoko prie manęs ir pagavo už ausies. Štai tau! tai tau stiklinis dangus! Žiūrėkite, susimildami, kas tam žiopliui į galvą įsikraustė! Tai ponų darbas, ne tavo; tu samavarą prižiūrėki". Ką darysi? Nišmanėlė moteriškė prisirėkavo kiek tilpo, o man reikėjo laukti iki pačių užgavėnių. Per užgavėnes vėl nubėgau pas kunigėlį ir kaip reikiant pasveikinęs, paklausiau:

— Kunigėli, ar dangus stiklinis ar ne?

— Ne! atsiliepė kunigėlis.

Pradžiugęs pradėjau toliaus klausinėti ir ir daug dar gražių daiktų patyriau. Dangus dėlto mėlynas, kad tarp dangaus ir žemės yra oras, o oras, jeigu juo daug yra, mėlynas.

Graziai apie tai kunigėlis kalbėjo, bet negalėjau visko iškart gerai permąstyti. Tuomet kunigėlis pradėjo kiteip man aiškinti:

(Toliaus bus.)

Vilniuje ketina griuti bažnyčia Sv. Onos, kuri yra vienu iš puikiausių paveikslų gotizkos architektos; Napoeleonas I, kurs svietė buvo pažinęs daugybę garsingų visokio stiliaus dievinyčių ir rumų, apie viliuszkę sv. Onos bažnyčią išsitarė, kad troksztų parsigabenti tokią grozybę Parryziuu. Viena iš galutinių sienų turbūt smunka, dėlto tulose vietose muras sprogsta. Vietiniai namstacziai pripažįsta, jog sienos nebegal atlaikyti sunkumos nuo viršaus, per tai reiktų sienas paspirt ir virszuje sudrutinti skliautą. Tik ant to nera pinigų.

Per Hamburgą į Ameriką atplaukė pereinuos 1900 m. iš viso 87,153 žmonės, o 1899 m. — tik 64,214 žmonių.

Pernai, Anglijos karalienė kovojusiems Transvaaliuje savo kareiviams dovanoms ant kalėdų čekoliadės, pirktos už savo pinigų, o sziuret ji paskyrė kiekvienam kareiviui dovanų pinigais po \$25,00 bet ne iš savo kisereniaus, tik iš žmonių mokesčių. Pietinėje Aprikoje priesz burus yra 200,000 anglų, tai ant tų dovanų iszpuls apie 7½ mil. dol.

Vokiečių kaizeriui, Viliui II, nepatiko, kad nekurie vokiszki apicierai, keliaudami su savo reikalais, tankiai apsivelka szejp drabužiais. Kaizeris iszsitarė sziuteip: „kad kam nepatinka mandiera, kurią asz daviau, tai tegul jos visai iszsizada". Tasai aktorius ant sosto nenori suprast, kad tai daro tik menkai pasiturintieji apicierai, idant jiems pigiaus pareitų kelionės kasztai. Turtinčiai, nebijok, be reikalo nemėtys nuo savęs blizganczių parėdų. Nuo tokių reikia pacziam ciesoriui nuplėszti apicierio mandierą, kaip sztai nuo kunigaikszczio Arenberg'io, garsaus žmogzdudystėmis tarpe negrų.

Ungarijoj, Altgebirge, susikirtus pakilusiems kalnams su žandarais, tapo nušauti 7 ir sužeisti 14 darbininkų.

Vokietijos cėsorini Viliui sausai nesėka. Pirm kokio laiko jis buvo maloningai primėš ir apdovanojėš garbės ženklais tulą dr. Esser'į, kurs nudavė didį keliaininką po vakarinę Apriką. Dabar ekspedicija dr. Hartmano persiliudijo, kad Esser'io ten, kur jis nurodė, visai nebūta, o kas juokingiaus, jog isztikrujų suvis nėra tos marių įplaukos, kurią Esser'is apkriksztijo vokiecių cėsorienės vardu „Augusta Viktorija“. Na, kad tas cėsorius meiliai sėbraujasi su pripazintais plėszikais, kaip Cecile Rodes, kuris su apginkluotais žmonėmis taikėsi 1896 m. iszvogti Transvaalio aukso kasykles, tai kodėl jam nesėbrauti su prastais apgavikais?

Mėginimai su Marconio telegrafų be vielos, atlikti prancužų kariszkoj laivynėje, iszpuolė teip pasekmingai, jog valdzia atsidedo įvesti tokį telegrafą tarpzemiųjų jurių eskadroj.

Vokietijoj, Reino ir Vestfalijos provincijose, siautė baidros audros su gausiu lytumi; vėtra daugior nuvertė stogus ir kaminius, ir sugriovė daug triobesių. Upės isztvino ir apšėmė didelius plotus. Nugriuvęs kalnas užpylė ant 5-8 metrų storumo vieną geležinkelį per 90 metrų ilgio. Abelnai, kaip pranesza laikraszcziai, audra pridarė baidrybių.

Atsakymai.

Keleiviu. Smagią Tamistos korrespondencią sunaudojome ne isztisai; teikkis pripa-

žinti, jog laistymas vandens įkiauą statinę — uuo tulo laiko tapo bergždziu darbu. Prisispyrę praszome rinkti, esant pagabiai progai, faktiszkas žinias isz lietuvių gyvenimo ir jomis mus aprupinti.

Didelis Balius!

Bus subatoje 26 d. Sausio, svetainėje Father Mathews Hall, Worcester, Mass. Prasiždės nuo 6 val vakare ir trauksis iki pirmai val. ryto. Muzika bus lietuviszka. Baliaus pelnas bus paskirtas tautiszkiems reikalams.

Visus tautieciūs vietinius, kaip ir isz apielinkių, užpraszome atsilankyti.

Beje, laike baliaus bus puikios prakalbos.

Komitetas.

Vyrai Baliaus!

Drangystė D. L. K. Vytauto iszkelia puikų balių utarnyke, 5 d. Vasario 1901 m. ant ARMORY HALL, Plymouth, Pa. Grajjs cigonai isz New Yorko. Pradžia 7 val. vakare.

Kas tik gyvas ateikite, nes įzenga tiktai 25 ct.

Užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites.

Komitetas.

Susirinkimas.

„Tėvynės Mylėtojų D-tės“ kuopa, Waterbury, Conn. atliks susirinkimą 31 d. Sausio 1901 m., 7½ valandą vakare, Politisz. Lietuvių Kliubo rui-muose; užkvieciami yra visi sąnariai, o teipgi norintiejie naujai prisiraszyti prie T.M.D.

Kuopos virszininkas,
M. J. Damijonaitis.

T. M. D. 20 d. szio mėnesio bus visucmeniszkas susirinkimas ir prakalbos Serantone, Pa. salėje Leonardo, 111 W. Market str., 7 valandą vakare. Vyrai ir moterys užpraszomi skaitlingai susirinkti.

Inzenga vyrams — 5 ct.

Varde T. M. D. kuopos

J. G. Alinski

A. Grybas

K. Kubilius.

Pajieszkojimai.

Praną Urbanavyczių, isz kaimo Baltruszių, Griszkabudžio valseciaus, Naumiesczio, pavieczio, arba kas jį pažįsta, praszau atsiliepti.

M. Narijauckas.
Union City, Conn.

Juožas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szifkortes) ant visų linių ir greicziausių Laivų jurėmis ir už pigiausią prekę.

Teiposgi siuncziu piningus į visas evieto dalis greitai ir pigiai. Norintie kad piningai į tėvynę siuncziami nepražutų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas:

Juožą Czerniką,

13 S. Canal str.

Wilkes-Barre, Pa.

Geriausie aprupina LackaWanna gelezinkelis.

Jeigu jus rengeties kur nors važiuoti ar su kokiu reikalų, ar pasivažinėti del prijemnumo, svarbiausiu dalyku yra apsvarstyti, kuris kelias jus nugabens į ten trumpiausiam laike, kuorecziausiai karus mainant, kuomaziausiai turint negerumų nuo dulkių ir dumų, o randant puikiai įtaisytas sėdynes, geriausie aprupintus vagonus; buffetus, miegojimui vagonus ir Pulmano salioninius vagonus, kurie yra kuopuikiausiai isztaisyti ir aprupinti visukuomi, ant ko Lackawanna gelezinkelis nieko nesigailėjo, kad tik pasazierius užganėdinti. Kasdiena galite nuvažiuoti į Chicago ir St. Louis. 24 valandos į St. Louis, 21 valanda į Chicago visai vagonų nemainant; 87 valandas į Kaliforniją tiktai kartą persimainant, 26 valandas į Jacksonville, Fla. Kuozemiaesios prekės važiuojant į visokias vietas. Atsiszaukite pas artymiausią tikiętu pardavinėtoją asabiszka, per telefoną arba per laiszką ir jus veikiai gausite atsakymą ir bus maloniai patarnauta.

Naujos knygos

gaunamos „Vienybės“ iszleistuvėje:
Kalendorius 1901 m. pusl. 78 15c
Kas priešzius? Paraszė Lazdynų Pelėda, puslapių 32 10c
Valseciaus su las. Komedija vienoje veikmėje, paraszė Žemaitė. pusl. 19 10c
Mindaugis Lietuvos karalius. Isstorijos paveikslas penkiuose aktuose, puslapių 86 25c
Vanduo ant žemės, po žeme ir virszuje žemės, pusl. 33 10c
Juokų knygelė, surinkta L. J. K., pusl. 95. 25c
Kaip Maskolija persekioja Lietuvą Supieszė kūn. V. Dembskis, pusl. 15 10c
Kaip geriausie laidoti numirelius? pusl. 29 15c
Graži dainų knygelė. Iszleista per Giedrį. 30 puikių dainelių 47 pusl. 10c
„Apszieta“ 1—13 \$3,00
„Galybė“ 1—12, puslapių 484 \$1,00
Vytoliorauda I ir II dalis \$1,25
Gudai tr Lietuvosiai 50c
Apie turty iszdirbimą 35c
Tėvynainių giesmė 15c
Pasaka apie Adomą ir Jieva 10c
Margumynai, paraszė Bevardis 25c
„Auszra“ 1884 ir 1885 m. po \$2,00
Juozo Miglavaros rasztai 25c
Kalbamokslis lietuviszkos kalbos 50c
Lietuvisz.-angliszkas žodynėlis 70c.
Už ką lenkams turime buti dėkingi arba nedėkinhi 25c
Svieto pabaiga 10c
Girtybė 10c
Trumpi pamokslai ir rodos 10c
Antanukas — apysaka 15c
Katalikų bažnyczia ir mokslas 15c
Vadovas į dangų 40c
Gyvenimas Jezaus Kristaus 65c
Kova. Drama isz trijų veikmių, labai tinkanti del tea rū 10c
Tėvas ir Sunus. Tėvyniszka apysaka, labai graži 10c
Volungė. Eilės — viso yra 93 skirsniai—labai uikies 25c.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaipo ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipo tai: „Varpa“, „Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygu ir laikraszczius ant paziūrės prisuncziu dovanai. Užpraszant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti.

Jurgis Lapinas
Tilžėje — Tilsit
Ostpr. Germany.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)
Kuriamė isdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią **ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ**
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J PETER BREIDT
Locininkas.

DIDELIS SKLODAS
S. J. Mockaiczio
Užlaiko geriausią Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitų szyrdį pastiprančių gėrymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirškite vietos
S. J. Mockaitis
224 ir 226 South Main Str.
SHENANDOAH, PA

Ar esi kurczias??

Kożnas kuris yra kurczias yra isz gy as nauju muez iszradimu; kurie apsigema kurti yra neiszgydomi. Naujas ir lengvas budas. Apraszkyk savo negalę. Agzaminavojimas ir roda dovanai. Kiekvienas gali gydytis namie be didelių kasztų.
Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

Lietuviu užeiga.

Geriausė užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieta. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliską rodą.
Todėl nepamirškite jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Medega laikraszcziams, perguldymai isz angliskos, prancuziskos ir vokiskos kalbų. Dainos dėl notų. Illustracijos. Raszykit: **S. Malevsky**
Care of L. M.
11 St. Marks Place.
New York City.

Gera proga!

SKOLINAME PINIGUS IR PARDUODAME LOTUS.

Ant užstatymo (mortgage) ir statymo namų skoliname pinigus. Mes galime paskolinti jums pinigų statyti namus, jeigu jus apsaugosite (insurance) savo gyvastį. Tai yra geras plianas, kuomet jus mokate randas. Pamişlykite apie tai: jus pasiskolinate 500-2500 ar daugiau, apsaugojant savo gyvastį, jus galite atmokėti paskolę, mokant kaip jums iszpuola ir jeigu jus numirtumet kokiam nors laike, jūsu savastis (property) bus be skolos ir jus szejimyna turės namą. Apsaugojimas gyvasties atmoka skolą. Pamişlykite apie padėjimą, kokiam jus paliktumet savo szejimyną, jeigu pasiliktumet užmuzstais prie darbo anglekasyklose. Sziteip apsisaugojant jus szejimyna yra aprupinta.

Mes teipgi skoliname pinigus ant, jūsų turto (property), jeigu munis iszduosite pirmą užstatymą (mortgage). Parduodame lotus ant S. Wilkes Barre, Pa., palei strytkarių kelę į Plymouth'ą važiuojant, už labai pigę prekę nuo \$300 iki \$800 po \$5,00 ant mėnesio mokant. Jeigu jus norite skolyti pinigų ar pirkti lotų kreipkitės prie mūsų:

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
PLYMOUTH, PA.

Temykit, Lietuviai!!!

Nuo szio laiko paleidziam zodynėlius kuo pigiausiai, idant kiekvienas Tautietis galėtų nusipirkti, ir davę apsidaryti kieszenuje nesziodamas pasižiurėti kada jam prireikia kokio zodzio, vigadą turėti.

Lietuviskai — Angliskajį gaus už 70 centų; Angliskai—Lietuviską už 30 ct., abudu už dolerį. Kas norėtų pirkti nesusiutus abu gaus už 80 centų.

Kun. P. SAURUSAITIS,
34 John st. Waterbury, Conn.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.**
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co., 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Del vyru tiktai.

Asz kenziau daugelį metų, kaip pasekmę jaunystės iszdykumo ir perzengimą įstatymų prigimties. Asz iežiedau ezimtus dolerių ant daktarų, nerandant pagelbos. Galiaus, lankantės savo szalije, asz kreipiausi prie tulo garsaus daktero Viennoje ir jis davė man gyduolių, kurios manų vis. szkai iszgydė. Asz apie tai pagarsinau savo drangams ir tie, kurie kentė phiziskai, bandė ir iszgydytais tapo. Tada asz visiskai perailudijau, kad kiekvienas kenziantis nuo tų ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.
Daktaras davė man receptą ir gerai žinant, kad daugelis galėtų pasinaudoti isz jo, asz pasiryžau suteikti jį kiekvienam, kuris pareikalautu. Asz neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Asz garsinu vien dėlto, kad azi žinia ne vienam gali būti naudinga. Jeigu reikalaujete, raszykite idėdami m. r. k. ant atsakymo ir asz atsisiu jums tą receptą lietuviskoi kalboi. **KAREL JOHNSON,** 32 Hohman st., Hammond, Ind.

NEŠKALTYK!
Kapitalistai sako: kad darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mes kuopelė darbininkų matydami jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pateniams karcziaminkams. Taigi, uždejsime darbininkiską karcziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susipiinti savo spēkas.
Koleivai pribune isz kitų vietų gaus pas mus meilingą priėmimą ir prieteliską rodą.
Lietuviu Prekybes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Dr. Kallmerten
GARSINGAS SPECIALISTAS

Chroniskų, nerviskų ir privatiszkų ligų vyrų, moterių ir vaikų kuris iszgydo per pacztą.

\$1,000

nagrados duos dėl to gydintojo kuris iszgydė tiek ligų ligų į tą laiką kiek Dr. K. Jofo gyduolės yra dirbamos isz žolių ir szaknų dėl kożno ligonio atskyriumi. **DR. KALLMERTEN ISZGYDĖ TUKSTANCIUS.** Daugelis likos gydintojų apieisti kaipo neiszgydomi. Jeigu kenti ant kokios norints ligos, raszykite pas Dr. K. idant prisiatu **RODA (DYKAI).** Apraszkykit gerai savo ligą, lyti, (vyras ar moteriskė) amžį, kiek sveri, truputį plaukų ligonio ir už 2 centus pacztinę markę o apturėsi teisingą apraszymą ar galiu bus iszgydint ar ne. Adresas:

DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense. Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy **FREE.** Address,

VICTOR J. EVANS & CO.,
(Patent Attorneys),
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA
(APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinancziuos, kuri susideda isz 52 visokių žolių, szaknų, žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieta szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisuntimu per pacztą 35 centai, \$1 00 už svarą.

Perkuceziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann
lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Caelia Hall.
GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyszių susirinkimams. Svetainė parsandoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrymai pirmos kliasos; vynu visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.
Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

D. L. & W. B. E.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:30; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.
Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susvienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.
Ant 2:25; 3:47; 4:40; 7:41 ir 10:15 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2:00; 2:49; 4:32; 6:43; 9:50; 12:30 pietų į Northumberland ir vien tarpinių stacijų susvienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tikietai už pigiausę prekę į visas szalis, Szianrę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas teipgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo lazrastas Austrijoje, ir pasidėkavojant savo nauda ir kryzius tas veik prasipatinio Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos šalyse, ir sąjandien yra labiausiai pagamamas kaip pilingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negalų.

Elektros Deimanto Kryzius gydo Reumatizma telp muskulų taip ir sanariu. Neuralgija ir kitos kuno skaudėjimas, Nervizkuma Nervu nusilpėjima, Stipnuma, Prastota Nervu Gyvima. Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebulys, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, svy. Vito Szoki Szirdies Plakima, Jalkos skaudėjima ir visus Nervizsko sistemų sugedimus. Veikmė jo apstretizka pati per save begyje keletos dienu, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryzių reikia neesint diena ir nakį, pakabinta ant szilkino szniuruko ant kaklo augszciau szirdines Indoubos. Mėlynoji pusė turi but in spazcia apversta. Tri sz nandojima ir viena sykį ant dienos po to indė Kryziu in truputi drungna geriamas o oksuso skytims ir laikyk per keleta minuciu. Veikams zairint paglamziu, uknes reik su vandentu atskiesti. Prede to kryzius yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiktokia at naudą kaip kad geriausias elektrizski dirzai. Kasz tuojanti penkiolika bel dvidezimtis sykiu daugiau. Kozna szelmynos sanarys, sveikas ar ligotas, niekad os neturi but b to Elektrizsko Kryziaus, kura yra geriausiu gelbėtojum pries visokias kuno negales ir skauemus. Priesusk viena dolerį pe

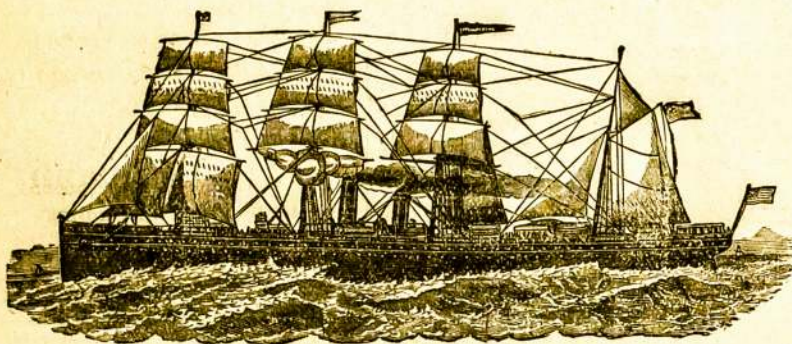
expres, ar money orerų arba registruotoj gromatoj, o mes tamtai savais kasztais pasius me viena Elektrizką Deimanto Kryziu, arba 6 už \$,00. Gaunamos tuketancziais rekomendacijos nuo ypstu, kurios su pagalba szio Stebuklingo Kryziaus iszsigydė. Yra uztektina dėl parodymo jo magizskos galybės. Sztai pora tokiu rekomendaciju:

Asz naudojami juę Deimanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikrinau, kad tas kryzius tikrai telp pagalbingas, kaip sakėte. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir dang kentėjau: visada turėdavau laikyti ją parizstą. Po nandojimo bezyj dviejų anvalczių juę Deimanto Elektros Kryziaus galėjau apieikti jau le parizsimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz telp didele suteikta man pagalba.

ANDRES MADSEN, 4655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Cerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Latvakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervažiuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetėlių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

KAZUNO

TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra svarbi naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką ir apmalszina **Gumba.** 65 ct. su prisuntimu per pacztą.

GUMBO-KURA, GUMBO-KURA.

Senei laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėji mo po krutine ir tam panaszių ligų. Gumbo-kura ne tik apmalszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 už praparetą su prisuntimu \$1.25.

Raszyk pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

LENGVUMA

suteikia ir gydo visados kosulį, bronchitis, perszalimą, gripą, pradzią dzišvos.

Severos Balsamas dėl Plaucziu

Geriausia gyduolė nuo kosulio. 25 c. ir 50 c.

Visi skausmai ir nesmagumai pračina po vartojimo.

Severos Aliejus szv. Gothardo

Liimentas szeimyniszkas Prekė 50 ct. Lietuviszkų agentų reikalauja me visur.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST. CEDAR RAPIDS, IOWA. Severos gydūles yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujasią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teiposgi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietj.

Dr. Leonard Landes, Lietuviszkas Doktoras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriszku ir moteriszku ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbucziuose; Vielniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Labanon, Balleua. Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikria iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimū vidurių galvos, nepomietj, apalpimū, skaudulius, žaizdas, tynimū, moteriszkas ligas ir nevaisingumū. Gydymui nerviszku ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas lytiszku dalju

iszgydytiū keles dienas, taipogi ligas pilvo, uzdegimū žarnų, iszdziuvimū pieno, skaudėjimū lupų, nosies, akių, ausų, nustojimū pajiegu ir t. t. Iszgydymū užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydan pasekmingai, ir slepemas ligas uzlaikau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: j nū 9 ryto, iki 1 po piet nū 5 po piet iki 8 vakaro Nedeliomis: nū 8 iki 10½ val. ryto; nū 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuskite \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos uz rupestringa, teisinga ir artistiszka iszdirbima.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunjgams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriause praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

